

sk0068 4 800 mtik1077

tartalomjegyzék 3. sk0059-sk0068-1g

sk0059 szkp kb pb ülés
 sk0060 két hír Lengyelországból
 sk0061 oirt-tanácskozás
 sk0062 honecker - szovjet hadseregcsoport
 sk0063 biztonsági tanács - határozat
 sk0064 két közel-keleti hír
 sk0065 görög tiltakozás - ciprus
 sk0066 tartalomjegyzék 1.
 sk0067 tartalomjegyzék 2.
 sk0068 tartalomjegyzék 3.
 jp/fn

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztették: meruk józsef
 márkus gyula
 lászló balázs
 éliás béla
 flesch istván

- v é g e -

21.38

190583 0707

Fi

--

00.010/X

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
 Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1983. május 20.

Kül

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1003

földrengés-előrejelzés - japán

tokió, 1983. május 20. /mti/ - japán délkeleti részén igen erős földrengés lehetőségével kell számolni. a szeizmológusok által már régóta megjósolt földrengést most egy tokióban közzétett, hivatalos kormányjelentés is valószínűsíti.

„a természeti katasztrófák elhárítása,„ címet viselő dokumentum utal arra, hogy a tájfunok és áradások tavaly rekordnagyságú károkat okoztak. a természeti csapások következtében több, mint 500 ember életét vesztette és 8 milliárd dollárértékű kár keletkezett.

a jelentés arra a következtetésre jut, hogy fokozni kell a katasztrófa-elhárítást célzó erőfeszítéseket. az áradások és a földcsuszamlások ellen például ajánlja a felhőszakadások korai szakaszában történő kitelepítés tökéletesítését, a veszélyelőrejelző, illetve figyelmeztető rendszerek jobb kiépítését, s ezzel összefüggésben a lakosság szervezettebb tájékoztatását, valamint önkéntes, katasztrófa-elhárító brigádok szervezését, s ezek megfelelő készültségének biztosítását.

ami pedig a jósolt, „nagy földrengést,„ illeti: japánban erre már hosszú idő óta készülnek. az óvintézkedések célja a várhatóan súlyos „szövődmények,„ - tűzvész, pánik - megakadályozása. az 1923-as, katasztrófális erejű földrengés „tanulságaként,„ szeptember 2-át a katasztrófa-elhárítás napjává nyilvánították, s akkor az egész ország gyakorlaton vesz majd részt.

pl/so már

07.02 200583 1420

*
--

sk0002 4 230 mtik1004

a szerkesztőségek tájékoztatására!

várható események
május 23-tól május 29-ig

hétfő, május 23.

andreasz papandreu görög miniszterelnök magyarországra látogat

folymatodnak a korábban megszakított görög-amerikai
támaszpont-tárgyalások
befejeződik a svéd munkáspárt- kommunisták xxvii. kongresszusa
befejeződik a svájci munkapárt xii. kongresszusa
kedd, május 24.

mubarak-nimeri találkozó kairóban, az egyiptomi-szudáni közös
parlament alakuló ülése
szerda, május 25.

a nyugatnémet cdu 31. kongresszusa kölnben
az afrikai egységszervezet megalakulásának 20. évfordulója,
afrika felszabadulásnak napja
megkezdődnek a szófiai zenei hetek
ii. erzsébet angol királynő svédországba látogat
csütörtök, május 26.

fanfani - reagan találkozó washingtonban
párizsban megnyílik a 35. nemzetközi repülőgépipari és űrhajózási
kiállítás
az olasz szocialista párt konferenciája milánóban

péntek, május 27.

általános sztrájk olaszországban
thatcher-reagan találkozó washingtonban
szombat, május 28.

williamsburgban /usa/ találkoznak hét fejlett tőkés ország vezetői
/30-ig/
vasárnap, május 29.

nemzetgyűlési választások kamerunban

ts pi

07.04 200583 1388

st

--

sk0003 4 230 mtik1005

interkozmosz

riga, 1983. május 20. /taszsz/ - ,,a szovjet űrállomáson
végrehajtott berolina elnevezésű kísérlet arra ösztönöz bennünket,
hogy tovább tanulmányozzuk azokat a lehetőségeket, amelyeket a
világűr kínál fel a tudomány fejlődése számára,, - mondotta johannes
bartel professzor, az ndk tudományos akadémiaja szilárd testek
fizikájával és anyagismerettel foglalkozó intézetének igazgatója a
lettországi jurnalában. a professzor az interkozmosz-program
tagországi tudósainak találkozásán szólalt fel. ezen a szaljut
tipusú szovjet űrállomásokon végzett tudományos kísérletek
eredményeit vitatják meg a résztvevők.

bartel professzor a kristályoknak, az ötvözeteknek és az üvegnek
a súlytalanság állapotában fellépő sajátosságairól számolt be. a
német tudósok berolina elnevezésű programját szovjet kollégái
segítségével sigmund jahn, az ndk űrhajósa hajtotta végre a
szaljut-6 űrállomáson. a szokatlan laboratóriumban kapott adatok
segítenek bennünket egy új tudomány, a súlytalanság fizikájának
jobb megismerésében - jelentette ki bartel professzor.

hg pi

07.10 200583 1091

--

sk0004 4 230 mtik1006

megvannak a dioxinos hordók

saint-quentin, 1983. május 20. /ap/afp/ - észak-franciaországban
csütörtökön megtalálták azt a dioxinnal mérgezett, 41 hordónyi
földet, amely után a múlt ősz óta kutattak nyugat-európában.

a földdel és egyéb anyagokkal kevert, összesen 200 gramm dioxint
tartalmazó hordókat egy falusi pajtában rejtegették, az aise megyei
d,anguilcourt-le-sart helységben. a hordók felnyitása, - melynek
veszélyességéről az alig háromszáz lakos közül senki nem tudott - ,
vagy egy esetleges szivárgás könnyen katasztrófához vezethetett
volna.

a mérge 1976-ban került a szabadba az olaszországi sevesóban,
ahol robbanás történt egy vegyiüzemben. a narancssárga dioxinos
felhő által megfertőzött talajt ezután összegyűjtötték és
elkülönítve tárolták. tavaly ősszel azonban 41 hordónyi földet

st

titokban elszállítottak, s a későbbi vizsgálat a rakomány utját csak a francia határig tudta követni. Idén márciusban végül letartóztatták azt a személyt, akiről feltételezhető volt, hogy tudja a mérgeg hollétét, s aki most végre közölte azt a hatóságokkal.

veszélyessége miatt az ügy hónapokon át izgalomban tartotta négy ország - az NSZK, Svájc, Franciaország és Olaszország - lakosságát, mivel feltételezhető volt, hogy valahol ott ásták el a mérget. A vizsgálatok azonban eleddig elakadtak az érintett cégek tagadásán. A sevesói üzem tulajdonosa, a „Hoffmann-La Roche”, multinacionális vállalat azzal takarózott, hogy a nyugatnémet „Mannesmann”, itáliai leányvállalatával megállapodott a mérgeg eltüntetéséről, és annak további sorsáról semmit sem tud. Az utóbbi a marseille-i székhelyű Spelidec szállító vállalatnak adta át a megbízatást, vagyis szintén áthárította a felelősséget. Végül is a Spelidec tulajdonosa, a március vége óta vizsgálati fogságban ülő említett férfi bevallotta a hordók hollétét.

ta ai pi

07.15 200583 1858

-.-

sk0005 4 230 mtik1007

a szerkesztőségek tájékoztatására

kolumbia - rodriguez

Bogota, 1983. május 20./efe/ - Kuba „veszélyesnek”, tartja azt, hogy többnemzetiségű békefenntartó erőkkel ellenőriztessék a békét a nicaraguai-costa ricai határon, mivel így más nemzeteket is bevonhatnak a konfliktusba - mondotta Carlos Rafael Rodriguez, a kubai államtanács elnökhelyettese, miniszterelnök-helyettes, aki háromnapos látogatásra érkezett szerdán Kolumbiába.

Carlos Rafael Rodriguez a latin-amerikai államok magasrangú képviselőinek gazdasági jellegű tanácskozására érkezett Bogotába.

A kubai politikus rámutatott, hogy a közép-amerikai helyzet feszült és rendkívül veszélyes, éppen ezért a legfontosabb feladat tárgyalásos uton történő rendezése. Hangsúlyozta: Kuba kész közreműködni a nicaraguai-hondurasi kétoldalu tárgyalások mielőbbi megkezdése érdekében, valamint olyan problémák rendezésében, amelyek más államokat érintenek.

gt

Rafael Rodriguez az első magasrangú kubai tisztségviselő, aki a diplomáciai kapcsolatok 1981-es felfüggesztése óta Kolumbiába érkezett. Fogadja majd Belisario Betancur kolumbiai elnök és több más magasrangú kolumbiai személyiség is.

kzs pi

07.21 200583 1229

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

shultz

Washington, 1983. május 20./mti/ - „Mérsékelt”, országként kap több, mint négy milliárd dollár amerikai katonai segélyt jövőre Izrael, Egyiptom, Jordánia és Libanon az Egyesült Államoktól, ha az amerikai törvényhozás jóváhagyja a kormány által kért segélyprogramokat. A Fehér Ház különleges bizottságot nevezett ki annak biztosítására, hogy a törvényhozás megfelelő érveket kapjon a katonai és katonai vonatkozású gazdasági segélyprogramok maradéktalan jóváhagyásához.

Shultz amerikai külügyminiszter csütörtökön a képviselőház illetékes albizottsága előtt ezeket az államokat olyan „baráti, mérsékelt országoknak”, nevezte, amelyek „szemben találják magukat a térségben működő, a béke, igazságosság és jólét”, amerikai eszményeivel „barátságatlanul viszonyuló erőkkel”.

Az amerikai segélyprogramok másik fő javadalmazottja Shultz szerint a NATO déli szárnya lesz /mindenek előtt Spanyolország, Portugália, Görögország és Törökország/, összesen több, mint két milliárd dolláros katonai segéllyel. Utalva arra, hogy miért kívánja emelni a kormány Görögországnak és Törökországnak nyújtott segélyeit, Shultz figyelmeztetett: ennek hiányában az Egyesült Államok elveszítheti „támazspontjait és hadműveleti jogait, amelyekre oly nagy szüksége van a tervezéshez”. Törökországról kijelentette, hogy hadserege, amerikai megítélés szerint elavult, és nem áll arányban „az irántól északra levő szovjet erőkkel”.

A Karib-tenger térségében és közép-amerikában „a szegénység és a politikai zendülés hullámverése mossa a partokat”, - mondta Shultz, s a salvadornak, hondurasnak és a térség más országainak folyósított amerikai segélyösszegek csökkentése „a jövőben további lázongásokhoz vezetne”.

gt

kül

- 6 -

1983.05.20.

shultz bejelentette, hogy mivel „az amerikai nép szkeptikus és a kongresszus erősen csökkentette a programokra rendelkezésre álló összeget, a kormányzat „biztonsági és gazdasági segélybizottságot, hozott létre, amelynek vezetője frank carlucci volt hadügyminiszter-helyettes, társeelnöke pedig lane kirkland, az afl-cio szakszervezeti szövetség elnöke, laurence silberman a crocker national bank alelnöke és clifton wharton, a rockefeller-alapítvány elnöke.

br/jp már

07.21 200583 2220

-. -

sk0007 4 230 mtik1009

brit választási kampány - személyeskedések

aczél endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1983. május 20. /mti/ - csütörtökön, a brit választási kampány negyedik napján személyeskedő fordulatot vett a munkanélküliség fölött zajló vita.

denis healey, a munkáspárt alvezére a time out című magazinban közzétett bizalmas dokumentumok nyomán hazudozással vádolta meg a kormányt amiatt, hogy már 1981-ben tudott a munkanélküliség két évre rá bekövetkező „csucsszámairól, „ehelyett azonban azt bizonygatta a közvéleménynek, hogy a gazdasági talpraállítás „küszöbönáll, „és az állástalanok száma nem fogja elérni a 3 milliót.

válaszul erre norman tebbit, thatcher asszony bizalmasa és foglalkoztatási minisztere „hisztériával, „vádolta a munkáspárti vezetőt /a dokumentumok hitelességét nem vonta kétségbe/ és „nyugtatókat, „ajánlott neki.

healey később azzal reagált a javaslatra, hogy ő maga ugyan nyugtatók nélkül is kiválóan alszik, „időnként azonban lidérces álmai vannak, s ezekben alkalmanként norman tebbit jelenik meg, „.

thatcher miniszterelnök london finchley kerületében, amelyet a parlamentben képvisel, csütörtökön este azt fejtegette, hogy egyetlen kormány sem nyul „nagyobb lendülettel, képzelőerővel és eltökéltséggel, „a munkanélküliséghez, „mint az övé.

st

kül

- 7 -

1983.05.20.

e meglepően bátor nyilatkozatát azzal folytatta, hogy nagy-britanniában ugyan a munkanélküliség „tragikusan magas, „de mégis csak a konzervatív kormány rendelkezik olyan politikával, amely reményt ad ennek a „foltnak, „az eltávolítására.

james prior, az északir ügyek minisztere viszont - akit margaret thatcher a foglalkoztatásügyi minisztérium éléről mozdított el - manapság szokatlan különvéleményt adott elő beaconsfieldben. kijelentette, „nem elég a határozottság, „/a thatcheri politika legfőbb jelvénye/, „tettekkel kell megmutatnunk, hogy törődünk az emberek szívével és lelkével, „hozzátette, hogy ha nem kerül sor erélyes lépésekre, akkor a „munkanélküli segélyért sorbanállók száma tovább gyarapszik, „.

ae/so már

07.30 200583 2067

-. -

sk0008 4 230 mtik1010

kambodzsa - vietnamiak

hanoi, 1983. május 20. /mti/ - kambodzsa hivatalosan is visszautasította azokat a nyugati sajtóban megjelent állításokat, amelyek szerint vietnamból százezer számra költöznek a vietnamiak kambodzsába, hogy - ugymond - elvegyék a khmer parasztok földjét és mind nagyobb számban behatoljanak a kambodzsai államapparátusba.

az spk hirügynökség útján közzétett nyilatkozat leszögezi: vietnamiak tízezer számra éltek kambodzsában nemzedékek óta - jó viszonyban a khmerekkel, hozzájárulva az országépítő munkához, osztova velük jóban-rosszban. napjainkban, a népiértő rendszer megbuktatása után a vietnami túlélők a khmerekkel együtt dolgoznak az új kambodzsa megteremtésén.

a fenti, rossz szándéku torzítások senkit sem téveszthetnek meg, nem tudják aláásni vietnam és kambodzsa harci szolidaritáson alapuló viszonyát - huzza alá végül a phnom penh-i dokumentum.

dp/so már

07.41 200583 0924

st

-. -

1983.05.20.

sk0009 4 230 mtik1011

dos santos

moszkva, 1983. május 20. /mti/ - josé eduardo dos santos, az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnöke, aki a szovjetunióban hivatalos moszkvai tárgyalásai befejezése óta vidéki körúton tartózkodik csütörtökön ukrajna fővárosában, kijevben tárgyal Vlagyimir Vasziljevics Scserbickijjal, az ukrán kp kb első titkárával, majd pedig megismerkedett a város történelmi nevezetességeivel.

eduardo dos santos hétfőn érkezett a szovjetunióba. tárgyalásokat folytatott Jurij Andropovval, az szkp kb főtitkárával, s más szovjet vezetőkkel, köztük Andrej Gromiko külügyminiszterrel és Dmitrij Usztyinov honvédelmi miniszterrel.

az szkp kb politikai bizottsága csütörtöki ülésén jóváhagyta a szovjet vezetőknek az angolai politikussal folytatott tárgyalásait. a politikai bizottság üléséről kiadott közlemény rámutat: a szovjetunió a jövőben is támogatja angolát szuverenitása és forradalmi vívmányai megvédésében, erősíti szolidaritását az imperializmus, gyarmatosítás és faji megkülönböztetés ellen küzdő namibiai és más afrikai népekkel.

kr/so már

07.55 200583 1094

--

sk0010 4 230 mtik1012

reagan /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. május 20. /mti/ - reagan amerikai elnök „egy-két napon belül” engedélyezi 75 darab f-16-os vadászbombázó izraelnek való eladását. a upi amerikai hírügynökségnek adott csütörtöki interjújában reagan „valószínűnek” mondta, hogy jövőre találkozik Jurij Andropovval, bár további kijelentései azt erősítették meg, hogy erre az évre nem tervez szovjet-amerikai csúcstétét.

az f-16-os vadászgépekről „konzultációk” folynak, amelyeknek egy-két napon belül be kell fejeződnie. ezt követően az elnök feloldja a szállítási tilalmat. az ürügyet ehhez Weinberger

A

1983.05.20.

hadügyminiszter már kedden megnevezte a képviselőházban, amikor kijelentette: izraelnek modern repülőgépekre van szüksége annak az „ujabb fenyegetésnek az ellensúlyozására, amelyet szíria szovjet támogatással végrehajtott katonai előkészületei jelentenek,,.

reagan ismét kifejezte reményét, hogy szíria végülis kivonja csapatait Libanonból az izraeli-libanoni feltételek alapján. ha Damaszkusz erre bármiféle hajlandóságot mutat, az elnök természetesen nyomban kész elküldeni Shultz külügyminisztert egy újabb közel-keleti utra.

az elnöknek ismét sikerült némi feltűnést kelteni azzal a kijelentésével, hogy az egyesült államok és a szovjetunió „minden szinten fenntartotta a kapcsolatokat,,. bár a kevészámu magasszintű levélváltást is beleértve formailag ez igaz, a republikánus kormány mégis a kapcsolatok gyengítésére vett irányt, s a gabonaembargó feloldása ezt nem tudta ellensúlyozni. reagan azonban csütörtökön új reményeket próbált kelteni. „hiszek... egy csúcstalálkozó valószínűségében. az idei esztendőtt illetően nem vagyok derűlátó, talán több a lehetőség a jövő évben,, - mondta. /folyt./

br/dj már

08.10 200583 1784

--

sk0011 4 230 mtik1013

reagan /2.rész/

ilyen kerülfuton adta tudtul az elnök, hogy idén - az eurorakéták telepítésének évében - nem tervez csúcstalálkozót, de a lehetőséget, esetleg a választási kampány elejére időzítve, fenn kívánja tartani. megismételte szintén általánosságban mozgó feltételét: olyan közös érdekű napirendi kérdéseket kell találni egy csúcstalálkozóra, amelyek megoldására maga a találkozó alkalmas.

szovjet részről reagan, mint mondta, nem tapasztalt „vonnakodást,, a csúcstalálkozó megtartásával szemben. valamiképp mégis a másik fél magatartásával akarta magyarázni a késlekedést, mert azt állította, hogy Andropov az, aki „most keresi saját helyét a kormányban és változtatások végrehajtásával,, van elfoglalva.

az amerikai elnök még nem döntött róla, indul-e az elnökválasztásokon, mert „nem akarja elvonni a figyelmet a hétköznapi tennivalókról,,. reagan ezzel jelezte, hogy igyekszik tovább húzni az időt a bejelentéssel, nehogy a választási kampány tul korai kezdete, vagy éppenséggel visszalépése gyengítse a

A

törvényhozással folytatott állandó vetélkedésében. fenntartás nélküli bizalommal nyilatkozott a nagyon is ellentmondásos amerikai gazdasági helyzetről. a fellendülés ereje, fejtegette, „meglepetést okozhat egyeseknek, akik még mindig szerények becsléseikben,..

reagan nyilatkozatában nagy sikert jósolt a williamsburgi csucstalálkozónak.

br/dj már
08.20 200583 1404

..-

sk0012 4 300 mtik1014

salvador

havanna, 1983. május 20. /mti/ - a salvadori légierő sorozatos támadásokat hajt végre a salvadori főváros közelében levő cuscatlan tartomány települései ellen - jelentette a salpress hírügynökség. a polgári lakosság bombázásában részt vett a hondurasi légierő egyik gépe is.

a salvadori hazafiak szerdán morazan tartományban lelőtték a legierő egyik a-37 típusu repülőgépet. ez volt az első alkalom, hogy a felkelők légvédelme repülőgépet lőtt le.

1983 első negyedében a salvadori hadsereg és a biztonsági erők mintegy kétezer olyan embert gyilkoltak meg a kis közép-amerikai országban, akiknek semmi közük nem volt a fegyverrel harcoló felkelőkhöz.

az oscar arnolfo romero érsekről elnevezett humanitárius bizottság közleménye szerint salvadorban az 1979 októberében végrehajtott katonai államcsíny óta több mint 45 ezer ember lett a politikai erőszak áldozata. a bizottság jelentésének közzétételével egyidőben lett ismeretes az a hír, hogy az egyesült államok 7,2 millió dollár rendkívüli gyorssegélyt folyósított a salvadori rezsimnek.

go/dj már
08.22 200583 1096

A

..-

sk0013 4 230 mtik1015

rövid hírek

mongol - román

ulánbátor, 1983. május 20. /agerpres/ - jumdzságin cedenbál, a mongol népi forradalmi párt kb első titkára, a nagy népi hurál elnökségének elnöke csütörtökön fogadta fazekas lajost, a román kommunista párt kb pvb tagját, miniszterelnök-helyettest. a megbeszélésen áttekintették a mongol-román együttműködést, valamint a szocialista országok kapcsolatainak alakulását.

felső- volta

abidjan, 1983. május 20. /reuter/ - a felső-voltai köztársaság katonai kormánya csütörtökön 48 órát adott libia nagykövetének, hogy elhagyja az országot - közölték diplomáciai források. a kiutasítást nem indokolták.

ali abduallah szaleh

bahrain, 1983. május 20. /reuter/ - a jemeni arab köztársaság alkotmányozó népi gyűlése csütörtökön ismét ali abduallah szaleh ezredest, az ország jelenlegi elnökét jelölte a következő öt évre az államfői poszt betöltésére - jelentette a sana szaudi hírügynökség.

szudáni katonai lázadás

kartum, 1983. május 20. /reuter/afp/ - a szudáni hadsereg alakulatai katonai zendülést vertek le a hét elején az ország déli részében. a harcokban hetven lázadó vesztette életét - közölte a szudáni hírügynökség magas rangú katonai körökre hivatkozva. a hadsereg nyolc katonája is meghalt. a forrás szerint a lázadók „külföldi köröktől,, katonai felszerelést és pénzt kaptak.

gépelletítés

miami, 1983. május 20. /upi/afp/ - az eastern airlines amerikai légitársaság miamiból new york-ba tartó gépének személyzetét egy utas pokolgéppel fenyegetőzve arra kényszerítette csütörtökön, hogy havannában szálljon le. a boeing 727 típusu gépen 125 utas és héttagú személyzet tartózkodott. a havannai repülőtéren a kubai hatóságok azonnal letartóztatták a gépelletítőt. a boeing még az éjjeli órákban utasaival és a személyzettel visszaérkezett miamiba. az elmúlt három hét alatt ez volt a harmadik eset, hogy amerikai repülőgépet térítették kubába.

A

ítéletidő

new york, 1983. május 20. /dpa/ - rendkívüli időjárás okoz gondokat az egyesült államok egyes körzeteiben. alabama államban egy óregek menhelyének 76 lakóját kellett kiköltöztetni a magas vízállás miatt. colorado állam északi részén valamint wyomingban a hét közepén lehullott hó miatt elszakadt több villanyvezeték, és több ezer háztartás maradt a hóviharban áramszolgáltatás nélkül.

szi ai pi

08.26 200583 2362

--

sk0014 4 230 mtik1016

iráni

teherán, bejrut, 1983. május 20. /irna/upi/- az iráni külügyminisztérium szóvivője pénteken cáfolta a cbs amerikai televíziós társaságnak azt a napokban közölt jelentését, amely szerint iránnak köze lett volna a bejruti amerikai nagykövetség felrobbantásához.

a cbs televíziós társaság, mint korábban hirt adtunk róla, azt jelentette, hogy amerikai hírszerző források lehallgattak egy telefonbeszélgetést teherán és bejrut között. e beszélgetés pedig - állította a cbs - bizonyítja, hogy iránnak része volt a bejruti amerikai nagykövetség ellen elkövetett akcióban.

az amerikai vádpra reagálva az iráni szóvivő azzal válaszolt, hogy az ilyen híreszteléseket az egyesült államok titkosszolgálatának ügynökei terjesztik, akik diplomáciai státuszukkal leplezik valódi tevékenységüket.

a teheráni rádió csütörtökön egy iráni katonai közleményt idézve jelentette, hogy az iráni tüzérségi erők csütörtökön iraki olajszállító hajókat lőtték a sátt-el arab víziuton. irak nem tett említést a támadásról.

te ai pi

09.09 200583 1049

--

sk0015 4 230 mtik1017

usa költségvetés - szenátus

washington, 1983. május 20. /reuter,afp/ - az egyesült államok szenátusa csütörtökön este reagan elnök elvárásaihoz képest magasabb adókkal és alacsonyabb deficittel számoló költségvetési tervet fogadott el a küszöbön álló pénzügyi évre.

a 849 milliárd dolláros költségvetés terve, amelyet csak egy szavazatos többséggel, 50 : 49 arányban fogadott el a törvényhozás felsőháza, 178,6 milliárdot irányoz elő deficitként, a kormányzat által kért majdnem 200 milliárd helyett. míg reagan elnök az adók emelését ellenzi, a szenátus 9,9 milliárd dolláros emelés mellett foglalt állást. reagan az adók emelésétől óva intett, azzal érvelve, hogy ez a „gazdasági élénkítés,„ tendenciájának árthat. a szenátorok viszont azon a nézeten vannak, hogy a deficit még nagyobb károkat okoz.

a szenátus az infláció számításba vételén kívül 6 százalékkal kívánja emelni a katonai költségeket, míg a kormányzat 10 százalék emelést kíván.

a demokrata párti többségű képviselőházban szintén megbukott a kormányzat költségvetési terve, azonban a szenátustól eltérő összegeket fogadtak el az alsóházban. a költségvetés törvényerőre emeléséhez a két ház álláspontját egyeztetni kell.

rg pi

09.20 200583 1231

--

sk0016 4 230 mtik1018

pravda - szaharov

moszkva, 1983. május 20. /mti/ - az egyesült államok továbbra sem szándékozik lemondani a más országok belügyeibe való beavatkozás politikájáról, azt hiszi, diktálhatja a szovjetunióknak, hogy mit tegyen, s mit ne az emberi jogok területén - állapítja meg a pravda pénteki kommentárja annak kapcsán, hogy reagan elnök andrej szaharov napjává nyilvánította május 21-ét.

az irás emlékeztet arra, hogy az egyesült államokban tavaly december 12-én megtartották „lengyelország napját,„ március 21. afganisztán napja volt, május 20-át pedig a néhai battista rezsim kubai napjaként „ünneplik meg,„.

jt

washington továbbra is úgy véli, beavatkozhat más országok belügyeibe, nem veszi tudomásul, hogy ehhez senkinek sincs joga. ebből arra következtethet az ember, hogy az amerikai vezetők álmvilágban élnek.

a világ olyan törvények alapján fejlődik, amelyeket washington nem képes irányítani - mutat rá végül a pravda „reakciós illúziók világában„ című kommentárja.

hj/so már

09.23 200583 1028

--

sk0017 4 230 mtik1019

közel-kelet

bejrut/rijad, 1983. május 20. /upi/afp/reuter/ - az öbölmenti országok együttműködési tanácsa csütörtökön óvatos, burkolt formában bár, de támogatásáról biztosította a libanoni-izraeli szerződést. a szervezet kétnapos tanácskozásának végén közzétett nyilatkozat szerint a „libanoni alkotmányos testületek döntései méltóak arra, hogy a tanács tiszteletben tartsa őket,,.

az öbölmenti országok ugyanakkor felszólították a bejruti kormányt, hogy tartsa magát az arab határozatokhoz és kerüljön mindent, ami veszélyeztetheti saját és szomszédai biztonságát. a szervezethez tartozó szaúd-arábia, kuvait, egyesült arab emírségek, katar, bahrain és omán sürgette az izraeli csapatok kivonását libanonból, hogy az megőrizhesse egységét, szuverenitását, függetlenségét és az arab országokhoz fűződő kapcsolatait.

george shultz amerikai külügyminiszter a képviselőház egyik albizottsága előtt úgy vélekedett, hogy damaszkusz azért nem hajlandó fogadni habibot, mert „jelenleg nincs mondanivalója,, az arab kormányokkal folytatott konzultációk alapján shulznak az a benyomása, hogy többségük véleménye szerint szíriának ki kell vonulnia libanonból. az amerikai külügyminiszter emlékeztetett arra, hogy damaszkuszi látogatásán asszad szíriai elnök szót emelt a két ország kapcsolatainak javításáért. amerikai részről - állította shultz - tárt ajtókkal várnak a kapcsolatok javítására.

elie szalem libanoni külügyminiszter csütörtökön egynapos látogatásra rómaiba érkezett. emilio colombo olasz külügyminiszterrel pénteken az izraeli-libanoni egyezményről és a többnemzetiségű erők libanoni jelenlétéről folytat eszmecsere. a többnemzetiségű erőkben olasz csapatok is részt vesznek.

st

amin dzsemajel libanoni elnök pénteken elküldte megbízottját, adel hamiji pénzügyminisztert irakba és a jemeni arab köztársaságba, hogy megszeresse e két ország támogatását a libanoni-izraeli egyezményhez. előző este telefonon beszélt szaddam husszein iraki, és ali abduallah szaleh észak-jemeni elnökkel.

jasszer arafat, a pfsz vb elnöke csütörtökön damaszkuszban a pfsz legnagyobb szervezete, a fatah káderei előtt mondott beszédében élesen elítélte tel-aviv és washington arra irányuló összeesküvését, hogy „katonai és politikai támaszponttá változtassák libanont,, és lehetővé tegyék „egy fasiszta párt egyeduralmát,,. a wafa palesztin hírügynökség jelentése szerint arafat utalt egy új izraeli agresszió lehetőségére is.

to ai pi

09.34 200583 2472

--

sk0018 4 230 mtik1020

szenátusi albizottság-pershing

washington, 1983. május 20. /taszsz/ - a fehér ház és a pentagon nyomásának engedve az amerikai szenátus katonai megajánlási albizottsága megszavazta a kormányzat által kért 450 millió dolláros pótlólagos összeget a pershing-2 rakéták gyártásához.

a pentagon ezzel lehetőséget kapott arra, hogy a lehető legnagyobb mértékben ösztönözze e fegyverek nyugat-európai telepítésének előkészítését.

az első 18 darab - nukleáris robbanótöltettel ellátott - pershing-2 rakéta telepítésére a terv szerint már decemberben sor kerül az nszk területén.

to ai pi

09.37 200583 0613

st

--

sk0019 4 230 mtik1021

a brit /1. rész/

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1983. május 20. /mti/ - „munkát bombák helyett,, jelszóval nagy-britannia kommunista pártja is közreadta választási kiáltványát. a dokumentum baloldali alternatívát kínál az országnak a jobboldali „thatcherizmussal,, - de a munkáspárti jobboldallal szemben is.

egészében véve a brit kp abban látja választási kampányának feladatát, hogy növekedjen a kommunista jelöltekre leadott szavazatok száma és győzzön a munkáspárt, amely hatalmi-intézményi biztosítékot képvisel arra nézve, hogy a kommunisták által szükségesnek tartott lépések nagy része megtörténjen.

a kp választási kiáltványának három alapvető mozzanata van: az egyoldalú nukleáris leszerelés, a közös piacból való kivonulás és a béremelést korlátozó politika elutasítása.

a gazdaságról és a munkanélküliség felszámolásáról szóló fejezet hangoztatja, hogy a kp pártfogolja a közpénzek nagyarányú mozgósítását az ipar kapacitásainak bővítésére, a közlekedés és az építőipar fellendítésére, energiatakarékosságra. ugyancsak támogatja a tőkeexport szigorú ellenőrzését és az államosított tulajdon bővítését az ipar valamennyi kulcsfontosságú szektorában. a munkanélküliség felszámolását szolgáló program anyagi fedezetét szerinte az északi-tengeri olajjövedelmek, a fegyverkezési megtakarítások és a munkanélküliek számának csökkenéséből adódó pénz-átcsoportosítások fedeznék.

a nukleáris leszerelésről a kiáltvány a következőt mondja: „a kommunisták kampányt folytatnak a manőverező robotrepülőgépek ellen, valamennyi brit nukleáris fegyver felszámolásáért, a trident-program törléséért, az európai atommentes övezet létrehozásáért, a brit területen levő amerikai nukleáris és katonai támaszpontok bezárásáért, minden külföldi brit katonai támaszpont felszámolásáért, a brit nato-tagság felmondásáért s a nato, valamint a varsói szerződés egyidejű feloszlataért.,,

a kiáltvány külpolitikai része kiáll a falkland-szigetekre támasztott brit szuverenitási igények feladása mellett. /folyt./

ae/so már

09.41 200583 2083

gt

--

sk0020 4 230 mtik1022

a brit /2. rész/

gordon mclennan, a brit kp főtitkára a kiáltvány közreadásakor hangoztatta, hogy amit a kommunisták javasolnak s amiért kampányt folytatnak, megegyezik a brit munkás- és szakszervezeti mozgalom alapvető célkitűzéseivel. ezekben a párt - ellentétben a munkáspárt vezetőinek egy részével - semmilyen engedményt nem hajlandó tenni - fűzte hozzá.

a brit kp 36 jelöltet indít a június 9-1 választásokon.

ae/so már

09.43 200583 0453

--

sk0021 4 300 mtik1023

csökken a konzervatív fölény?

London, 1983. május 20. /mti/ - két friss közvéleménykutatás adatai azt mutatják, hogy a brit konzervatív párt előnye csökkenőben van a munkáspárttal szemben. a mori közvéleménykutató intézetnek a daily expressben közölt felmérése szerint jelenleg a választók 46 százaléka szavazna a konzervatív, 37 százaléka a munkáspártra és 16 százaléka a szociáldemokrata-liberális szövetségre.

ennél a kilencpontos előnynél eggyel többet mutatott ki a harris-intézet, amelynek felmérése 45:35:17 százalék arányú megoszlást eredményezett.

24 órával korábban három - május 16-17-én készült - közvélemény-kutatás 18, 15 és 13 százalékos konzervatív fölényről vélt tudni.

az ügyel kapcsolatban csütörtökön éjjel érdekes megjegyzést tett francis pym külügyminiszter, a konzervatív párt ugynevezett mérsékeltjeinek egyike. azt mondta, nem lesznek „földcsuszamlás-szerű,, eredmények /mássalzóval thatcher asszony sem számíthat rendkívül nagyarányú győzelemre/, s az ilyesmi „nem is egészséges dolog, mert nem szül sikeres kormányokat.,,

ae/dj már

09.57 200583 1097

gt

--

sk0022 4 230 mtik1024

ensz - dél-afrika

new york, 1983. május 20. /taszsz/adn/ - a dél-afrikai köztársaság állandó háborút vív angola ellen, és nyílt agressziót folytat a többi szomszédos független afrikai ország ellen is - ezt állapította meg az ensz- apartheid-ellenes különbizottságának delegációja, amely látogatást tett a dél-afrikával szomszédos „frontállamokban,,.

a delegáció tagjai körutjuk tapasztalatairól tájékoztatva a bizottság most folyó ülészakát, egyebek között rámutattak: nemcsak angola, de botswana, zambia és mozambik is célpontja dél-afrika felforgató tevékenységének és katonai akcióinak. pretoria ugyanis meg akarja dönteni ezen országok kormányait, mivel azok támogatják a nemzeti-felszabadító mozgalmakat afrika déli részén.

a beszámoló rámutatott arra is, hogy dél-afrika csak a hivatalos washington támogatásával képes továbbra is fenntartani a „frontállamok,, elleni agresszív irányvonalát, amely például angola esetében - csupán anyagiakban - nyolc és fél milliárd dollár kárt okozott eddig a fiatal afrikai köztársaságoknak.

te ai pi

10.01 200583 1077

-.-

sk0023 4 230 mtik1025

görögország

athén, 1983. május 20. /afp/ - andreasz papandreu görög kormányfő csütörtökön „súlyos politikai ügynek,, nevezte, hogy amerikai és török harci gépek alakulatai megsértették a repülőgépek azonosítására kijelölt görögországi légi övezetet.

a szóban forgó övezet megsértését annak a nato-hadgyakorlatnak a során követték el, amelyben görögország nem vesz részt. /május 16-27 között tartják dél-európában a nato „distant drum ,83 ,, /távolsági dobszó/ elnevezésű hadgyakorlatát, amelyen amerikai, brit, kanadai, olasz, török és francia egységek vesznek részt./

görög források szerint az égei-tengeren, a leszbosz szigete feletti légtérben hatvan alkalommal repültek át amerikai és török harci gépek, megsértve ezzel az övezetre - amelyben az idegen gépek

gt

azonosításra kötelesek jelentkezni - vonatkozó, nemzetközileg elfogadott szabályokat.

xxxxx

strasbourg, 1983. május 20. /ap/afp/ - az európai parlament csütörtökön hivatalosan felszólította görögországot, hogy létesítsen izraellel diplomáciai kapcsolatot. a 133 szavazattal, 31 ellenszavazattal, 12 tartózkodás mellett elfogadott határozat megjegyzi, hogy görögország a tiztagu nyugat-európai közösség egyetlen tagja, amely nem áll diplomáciai kapcsolatban izraellel, ugyanakkor - teszi hozzá a hivatalos dokumentum - a pfsz-t athén elismerésben részesítette.

az európai parlamentben képviselt görög személyiségek egyöntetűen a határozat-tervezet ellen szavaztak, és szóvivőjük útján a görög szuverenitás megsértésének minősítették a testület döntését. egyedül a görög kormány illetékes eldönteni, hogy kit, milyen feltételek mellett ismer el - hangoztatták.

a testületben képviselt görög fél nyilatkozata szerint a kapcsolatok izraellel csakis akkor normalizálódhatnak, „ha a béke visszatér a közel-keletre, és elismerik a palesztin nép jogát az önrendelkezésre és szuverén állam megalapítására, továbbá azt, hogy izraelnek joga van a biztonságos határok közötti létre,,.

a francia hirügynökség emlékeztet arra, hogy görögország néhány héten belül átveszi a közös piac miniszteri tanácsa elnöki tisztét és ugyancsak betölti a közös piac és izrael közötti együttműködési tanács elnöki posztját is.

ág ai pi

10.11 200583 2233

gt

-.-

sk0024 4 300 mtik1026

antonov-bolgár kommentár

szófia, 1983. május 20. /mti/ - sajnálatosnak és felháborítóknak nevezi az olaszországban már fél éve ártatlanul fogvatartott a szergej antonov bolgár állampolgár szabadonbocsátására előterjesztett kereset elutasítását nencso hranov, a bta politikai szemleírója a rabotnicseszko delo pénteki számában. idézi a római vizsgálóbíró döntésével kapcsolatos olasz lapvéleményeket, s rámutat, hogy az olasz újságok többsége kétségét fejezi ki az antonov elleni vádak hitelét illetően vagy egyszerűen hallgat.

ma már azok közül is sokan, akik szívesen örültek volna a bolgárellel és szocialistaellel kampány sikerének kénytelenek elismerni, hogy az un. antonov-ügy csufos kudarcot szenvedett. sem antonovnak, sem más bolgár állampolgárnak semmi köze sincs a ii. jános pápa elleni merényletnek. antonov szabadon bocsátásának halogatása bumeránghént üt vissza azokra, akik az egész ügyért felelősek - állapítja meg hranov.

ek/dj már
10.20 200583 0978

--

sk0025 4 230 mtik1027

pümkösi ifjúsági napok

berlin, 1983. május 20. /mti/ - a pümkösi ifjúsági békenapok keretében csütörtökön az ndk 11 megyéjében sok százezer fiatal vett részt tömeggyűléseken és felvonulásokon.

geraban a magyar és az afgán ifjúsági küldöttség tagjai vettek részt az ünnepeken. a városban több tízezres nagygyűlést tartottak, amelyen beszédet mondott varga-sabján lászló, a kisz központi bizottságának titkára. a magyar fiatalok baráttalálkozót tartottak a vendéglátó szabad német ifjúság /fdj/ képviselőivel.

farkas bertalan úrhajós jénában vett részt az ifjúsági nagygyűlésen és beszédet mondott.

a kisz küldöttség tagjai pénteken rudolstadt járást keresték fel. szombaton potsdamba utaznak, ahol a hét végén rendezik meg a nagy ifjúsági seregszemle központi ünnepeket.

bj/so már
10.30 200583 0826

st

--

sk0026 4 230 mtik1028

rövid hírek

vu-kndk

peking, 1983. május 20. /mti/ - pénteken délelőtt jószolgálati látogatásra a koreai népi demokratikus köztársaságba utazott vu hszüe-csien kínai külügyminiszter. a kínai diplomácia vezetőjét ho dam kndk külügyminiszter hívta meg.

nicaragua - választások

managua, 1983. május 20. /afp/ - a sandinista kormány úgy döntött, hogy az országban 1985-ben választásokat tartanak - erősítette meg csütörtökön managuában tomas borge nicaraguai belügyminiszter. hozzátette, hogy a korábbi antidemokratikus, és csalások jellemezte választásokkal ellentétben e választásoknak lehetővé kell tenniük az egész nép részvételét.

kozmosz - 1463

moszkva, 1983. május 20. /taszsz/ - a szovjetunióban csütörtökön földkörüli pályára juttatták a kozmosz-1463 jelzésű mesterséges holdat. a műhold pályájának adatai: kezdeti keringési idő 103,5 perc; a pályának a föld felszínétől mért legnagyobb távolsága 1570 km, legkisebb távolsága 307 kilométer, a pálya síkjának az egyenlítő síkjával bezárt szöge 82,9 fok. a műhold berendezései kifogástalanul működnek.

dél-korea

szöul, 1983. május 20. /upi/ - a vallási ünnep, buddha születésének évfordulója alkalmából dél-koreában több mint 1000 bebörtönzöttet részesítenek amnesztiában - jelentették be a hatóságok. a kegyelemben részesített elítéltek köztörvényesek, nincsenek közöttük politikai foglyok.

pf ai pi

11.36 200583 1412

st

--

sk0027 4 230 mtik1029

a szerkesztőségek figyelmébe

 mai mtik1027. számú hírünk második bekezdésének harmadik sorában
 a név helyesen: varga-sabján lászló

gf
 11.37 200583 0186

--

sk0028 4 300 mtik1030

francia katonai program - nemzetgyűlési vita /1.rész/

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. május 20. /mti/ - a francia nemzetgyűlés a
 péntekre virradó éjszaka 320 szavazattal 152 ellenében és egy
 tartózkodás mellett elfogadta az ország katonai programját, amely
 1988-ig 830 milliárd frankot irányoz elő a haderők és a nukleáris
 fegyverzet fejlesztésére.

a vita során charles hernu hadügyminiszter hangsúlyozta hogy a
 program „megfelelő védelmi eszközt biztosít franciaországnak
 függetlensége és biztonsága megőrzéséhez„. a miniszter
 kijelentette, hogy franciaország hű marad szövetségeseihez és
 betartja a velük kötött szerződésekben vállalt kötelezettségeit. a
 francia katonapolitika alapja az ország területének védelmezése, de
 ez nem zárja ki, hogy franciaország „létfontosságú érdekeinek„
 biztosítására adott esetben a francia határokon kívül is
 felhasználják a haderőket. a katonai program keretében felállítandó
 gyors bevetésre kész alakulatok lehetővé teszik a hagyományos
 haderők bevetését bárhol Európában - mondotta a miniszter, majd
 hozzátette: „ez az elkötelezettségünk azonban nem automatikus, mert
 nincs szó arról, hogy visszatérjünk a nato integrált katonai
 szervezetébe„. franciaország továbbra is legalább 50.000 katonát
 tart az nsk-ban és az ott állomásozó három páncélos hadosztályát
 100 további harckocsival fogják megerősíteni.

guy hermier, az fkp politikai bizottságának tagja, bejelentette,
 hogy a kommunista képviselők megszavazzák a törvényjavaslatot, mert
 támogatják annak általános orientációját s mert tudatában vannak
 annak, hogy a nemzetközi környezet még nem teszi lehetővé azt az
 általános leszerelést, amelyet a kommunisták kívánatosnak tartanak.

ll

a kommunista képviselők azonban nem szavazzák meg a törvényjavaslat
 első cikkelyét, mert nem értnek egyet annak megfogalmazásával. e
 cikkely ugyanis sematikusán elemzi a nemzetközi helyzetet és nem
 mutat rá a feszültséget okozó valamennyi tényezőre. /ez a cikkely a
 katonai program általános indoklásában a varsói szerződés államaira
 hárítja a felelősséget a fegyverkezési versenyért./ /folyt./

ds/dj már
 12.13 200583 2144

--

sk0029 4 230 mtik1031

francia katonai program - nemzetgyűlési vita /2.rész/

hermier továbbá rámutatott arra, hogy a kommunisták szemében a
 haza védelme szorosan összefügg a leszerelésért folyó küzdelemmel, a
 kettő között nincs ellentmondás. „immár történelmi tény az, hogy
 világszerte széleskörű mozgalom bontakozott ki a béke védelmében, a
 leszerelés érdekében s a francia kommunisták támogatják ezt a
 mozgalmat „, - mondta.

az ellenzéki szónokok azt hangoztatták, hogy egyetértenek a
 törvényjavaslat indoklásával, mert az szerintük helyesen elemzi a
 nemzetközi helyzetet, de elutasítják a törvényjavaslat
 megszavazását, mert nem tartják elegendőnek a fegyverkezésre
 fordítandó összegeket.

ds/dj már
 12.15 200583 0704

ll

--

sk0030 4 300 mtik1032

románia - törökország

bukarest, 1983. május 20. /mti/ - nicolae ceausescu román elnök pénteken állami látogatásra törökországba indult. útjára elkísérte ion m. nicolae miniszterelnök-helyettes, stefan andrei külügyminiszter és ioan avram gépgyártóipari miniszter.

nicolae ceausescu kenan evren török elnök vendége. evren tavaly áprilisban járt bukarestben, s tárgyalásai eredményeként közös nyilatkozatot, kétoldalu gazdasági együttműködési programot, a román és török kikötők közötti közvetlen összeköttetésre vonatkozó egyezményt, műszaki, egészségügyi és orvostudományi együttműködési jegyzőkönyvet írtak alá.

az újabb román-török csúcstalálkozó a kétoldalu kapcsolatok továbbfejlesztését szolgálja.

wa/dj már

12.24 200583 0750

--

sk0031 4 230 mtik1033

mx bírálók

washington, 1983. május 20. /upi/ - csütörtökön neves amerikai politikusok - volt magasrangú nemzetbiztonsági és katonai tisztségviselők - csatlakoztak az mx program bírálóihoz. a képviselőház külügyi bizottságának nemzetközi biztonsággal foglalkozó albizottságában tartott meghallgatáson rámutattak, hogy a száz, egyenként 10 nukleáris robbanótöltettel ellátott interkontinentális rakéta telepítése a meglévő minuteman silókban biztos utat nyit a fegyverkezési verseny felgyorsításához.

gerard smith, aki nixon és ford elnöksége alatt a fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatal igazgatója volt, támadta reagan elnöknek azt az érvét, hogy az mx-re azért van szükség, hogy a szovjetuniót engedményre kényszerítsék genfben.

„meggyőződésem, hogy alapvetően helytelen egy új nukleáris fegyverrendszer létrehozásával készülni a nukleáris fegyverek korlátozásáról folytatandó tárgyalásokra, mert az a másik felet nem tárgyalásokra, hanem saját fegyvertárának fejlesztésére készíti, - hangsúlyozta. az mx-rendszer nem a „béke őre”, ahogyan azt reagan elnök elnevezte, viszont „bajkeverő”, lehet belőle.

M

noel gayler tengernagy, a csendes-óceáni erők volt főparancsnoka, a nemzetbiztonsági ügynökség volt igazgatója kijelentette: az mx tökéletesen fedi a „destabilizáló fegyverrendszer”, meghatározást egyrészt sebezhetősége miatt, másrészt mert súlyos fenyegetést jelent a másik fél fegyverrendszereire nézve.

stansfield turner, a központi hírszerző hivatal /cia/ volt igazgatója rámutatott, hogy az mx-rakéták telepítése megingatná a fegyverzetellenőrzésre irányuló erőfeszítéseket.

mcgeorge bundy, kennedy és johnson elnök nemzetbiztonsági tanácsadója reagan elnök állásfoglalásainak ellentmondásaira hivatva fel a figyelmet. nem lehet egyszerre kiállni az mx-rakéták rendszerbe állítása, valamint 34 szenátor reagan elnök által is - fenntartással - támogatott indítványa mellett, hogy minden új rendszerbe állított nukleáris fegyver helyett két régit le kellene szerelni.

to hf lb
13.52 200583 2046

--

sk0032 4 230 mtik1034

usa - thaiföld

bangkok, 1983. május 20. /taszz/ - az amerikai kongresszus jóváhagyta reagan elnöknek azt a javaslatát, hogy „thaiföld segítségére küldik az amerikai 7. /csendes-óceáni/ flottát, ha az országot külső támadás éri... ezt jelentette ki csütörtökön john dean, az egyesült államok thaiföldi nagykövete a thaiföldi parlament alsó- és felsőházának elnökeinél tett látogatásán.

a nagykövet provokatív vietnam-ellenes kijelentéseket tett, teljesen figyelmen kívül hagyva azokat a kezdeményezéseket, melyeket vietnam, laosz és kambodzsa tett a térség problémáinak igazságos és békés rendezése érdekében.

a délkelet-ázsiai országok szövetségének /asean/ tagállamai és az indokínai államok közötti konfrontáció állandó ösztönzésével az egyesült államok igyekeznek bevonni az asean öt tagállamát a pentagon

M

1983.05.20.

ázsiai katonai terveibe - mutat rá a hír kapcsán a taszsz
 hirügynökség. a kongresszusi döntés ismételtén azt bizonyítja, hogy
 washington az erő alkalmazásával igyekszik biztosítani
 délkelet-ázsiai stratégiai érdekeit - hangsúlyozza a taszsz.

... pf hf lb

14.02 200583 1094

-.-

sk0033 4 230 mtik1036

szovjet-angolai közös közlemény /1.rész/

moszkva, 1983.május 20./mti/ - baráti munkalátogatásának
 befejeztével kedden elutazott a szovjetunióból José Eduardo dos
 Santos angolai államfő. a kijevi repülőtéren Vlagyimir Scserbickij,
 az szkp kb politikai bizottságának tagja, az ukrán kp kb első
 titkára és más hivatalos személyiségek búcsúztatták.

a látogatásról kiadott szovjet-angolai közös közlemény
 hangsúlyozza: a moszkvai megbeszélések megerősítették, hogy korunk
 legfőbb kérdéseit illetően a szovjetunió és az angolai népi
 köztársaság nézetei egybeesnek.

az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnöke május
 16-20-a között az szkp központi bizottsága, a legfelsőbb tanács
 elnöksége, valamint a szovjet kormány meghívására tett baráti
 munkalátogatást a szovjetunióban. José Eduardo dos Santos moszkvában
 találkozott Jurij Andropovval, az szkp kb főtitkárával, valamint
 Nyikolaj Tyihonovval, az szkp kb pb tagjával, a minisztertanács
 elnökével, Andrej Gromikóval, az szkp kb pb tagjával a
 miniszterelnök első helyettesével, külügyminiszterrel Dmitrij
 Usztjinovval, a szovjetunió marsalljával, az szkp kb pb tagjával, a
 szovjetunió honvédelmi miniszterével és több más szovjet vezetővel.

a meleg, baráti légkörű és a teljes kölcsönös megértés jegyében
 lefolyt megbeszéléseken a felek hangot adtak aggodalmuknak amiatt,
 hogy az agresszív erők törekvései miatt a világhelyzet egyre
 veszélyesebbé válik. az imperialista erők - mindenekelőtt az
 egyesült államok - igyekeznek megingatni a különböző társadalmi
 berendezkedésű országok kapcsolatainak egyetlen ésszerű alapját, a
 békés egymás mellett élés elvét - állapítja meg a közös közlemény.

ezek az erők a diktátumok politikájával próbálkoznak és
 beavatkoznak más országok belügyeibe, ez pedig jelentős kárt okoz az
 enyhülésnek, amely oly sok pozitív eredményt hozott a világ népei

ak

1983.05.20.

számára az 1970-es években. az egyesült államok és néhány
 szövetségesének katonai körei arra törekcsenek, hogy katonai
 fölényre tegyenek szert a szovjetunióval és a szocialista
 országokkal szemben s ez a nemzetközi helyzet destabilizálásához, a
 nukleáris háború veszélyének fokozódásához vezet - mutat rá a
 szovjet-angolai dokumentum. /folyt./

... hj/hi ki

14.49 200583 2239

-.-

sk0034 4 230 mtik1037

szovjet-angolai közös közlemény /2.rész/

az afrikai helyzetről szólva a felek megállapították, hogy a
 feszültség forrása a térségben a dél-afrikai köztársaság, amely
 továbbra is fajüldöző és gyarmatosító politikát folytat. ez a
 politika különösen világosan nyilvánul meg a szomszédos szuverén
 államok belügyeibe való beavatkozás kísérleteiben. ennek az
 irányvonalnak a folytatását az a támogatás teszi lehetővé, amelyet a
 dél-afrikai rezsim az egyesült államoktól, nato-beli
 szövetségeseitől és izraeltől kap.

a szovjetunió megerősítette, hogy szolidáris az afrikai
 frontállamokkal, s mindenekelőtt angolával, a két ország követeli,
 hogy a dél-afrikai köztársaság azonnal szüntesse be az angola
 destabilizálására irányuló próbálkozásait, az angolai
 ellenforradalmárok saját céljai érdekében történő felhasználását s
 vonja ki csapatait angola déli részéből.

a szovjetunió és angola nagyra értékeli az angolában tartózkodó
 kubai internacionalista erők szerepét s azt, hogy segítenek
 biztosítani az ország biztonságát a külső beavatkozás továbbra is
 fennálló veszélyével szemben. elutasították az egyesült államoknak
 és a dél-afrikai köztársaságnak azt a törekvését, hogy Namibia
 függetlenségének biztosítását a kubai csapatok angolai
 tartózkodásával hozzák összefüggésbe, s támogatásukról biztosították
 a Namibiai népnek a swapo vezetésével folytatott felszabadító harcát
 s követelték a Namibia függetlenségéről szóló ENSZ határozatok
 megvalósítását.

a kétoldalu kapcsolatokat érintve a dokumentum hangsúlyozza,
 hogy a felek nagy jelentőséget tulajdonítanak a szovjetunió és
 angola közötti gazdasági és műszaki együttműködési program s a
 kétoldalu kereskedelmi megállapodások végrehajtásának. az szkp és az

ak

kül

- 28 -

1983.05.20.

mpla-munkapárt közötti kapcsolatok a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus talaján állva erősödnek s fontos szerepet játszanak mind a kétoldali kapcsolatokban, mind pedig a világ forradalmi mozgalmában.

jurij andropov és josé eduardo dos santos kölcsönösen tájékoztatta egymást országuk életéről, feladatairól s munkájáról. mindkét fél elégedett volt a tárgyalásokkal.

josé eduardo dos santos hivatalos baráti látogatásra szóló meghívást adott át jurij andropovnak. a szovjet vezető a meghívást elfogadta, a látogatás időpontjában később állapotodnak meg.

... hj/hn ki

15.09 200583 2334

..-

sk0035 4 230 mtik1038.

rövid hírek

nyugati kommunista pártok

bécs, 1983. május 20. /taszsz/ - nemzetközi szimpóziumot tartottak a héten bécsben hét nyugat-európai kommunista párt valamint az egyesült államok kommunista pártjának képviselői. a „béke és szocializmus„ című folyóirat, valamint az osztrák kommunista párt központi bizottsága által szervezett kétnapos tanácskozáson a kommunistáknak a vállalatoknál folytatott tevékenységéről volt szó - jelentette pénteken a volksstimme, az osztrák kp lapja.

hu jao-pang - érkezés

peking, 1983. május 20. /mti/ - hu jao-pang, a kkp kb főtítkára pénteken visszaérkezett pekingbe. a kínai politikus május 5-től 15-ig hivatalos látogatást tett romániában és jugoszláviában, az elmúlt néhány napot a hszincsiang-ujgur autonóm területen töltötte.

náci bűnösök - cseh, lengyel

prága, 1983. május 20. /taszsz/ - csehszlovákia és lengyelország, a náci agresszió első áldozatai, sikra szállnak a mindeddig szökésben lévő náci háborús bűnösök felelősségre vonásáért - hangsúlyozza az a nyilatkozat, amelyet a két ország háborús bűnöket

ll

kül

- 29 -

1983.05.20.

kivizsgáló bizottságai vezetőinek prágai tanácskozásáról adtak ki. a két testület képviselői egyeztették ilyen irányú akcióikat, s megvitatták egy szakértői szintű nemzetközi értekezlet összehívásának lehetőségét.

km-nc hf lb

15.24 200583 1325

..-

sk0036 4 230 mtik1039

reagan - taszsz

moszkva, 1983. május 20. /taszsz/ - reagan amerikai elnök a upi hírügynökségnek adott nyilatkozatában arról igyekezett meggyőzni a világ közvéleményét, hogy az új amerikai középtávolságú rakéták nyugat-európai telepítésének megkezdése után a genfi tárgyalások ugyanúgy folytatódhatnak, mintha semmi lényeges nem történt volna - kommentálja az elnök nyilatkozatát vlagyimir bogacsov, a taszsz szovjet hírügynökség katonai szemleirója.

szándékunk a telepítés végrehajtása, de ugyanakkor folytatni szándékozunk a tárgyalásokat is - idézi az elnöki kijelentést a szemleiró.

a szovjet vezetők többször is hangsúlyozták, hogy az új amerikai rakéták telepítése minőségileg új helyzetet teremtene és a katonai-politikai helyzet komoly kiéleződéséhez vezetne nemcsak Európában, hanem az egész világon - emlékeztet a taszsz szemleirója.

semmi kétség - folytatja bogacsov - hogy a szovjetunió meg fogja találni a válasz módját az amerikai lépésekre, mind közvetlenül az egyesült államok területe, mind európa viszonylatában. reagan elnök azon számításai, hogy a genfi tárgyalásokat „spanyolfalként „ használja az új középtávolságú rakéták nyugat-európai telepítéséhez, a legkevésbé sem megalapozottak.

washingtonnak be kell látnia, hogy az új rakéták európai telepítésének megkezdésével az amerikai fél valójában aláásná a európai nukleáris leszerelési tárgyalások alapjait - írja a taszsz szemleirója.

... pf hf

15.45 200583 1469

ll

..-

kül

- 28 -

1983.05.20.

mpla-munkapárt közötti kapcsolatok a marxizmus-Leninizmus és a proletár internacionalizmus talaján állva erősödnek s fontos szerepet játszanak mind a kétoldalu kapcsolatokban, mind pedig a világ forradalmi mozgalmában.

jurij andropov és josé eduardo dos santos kölcsönösen tájékoztatta egymást országuk életéről, feladatairól s munkájáról. mindkét fél elégedett volt a tárgyalásokkal.

josé eduardo dos santos hivatalos baráti látogatásra szóló meghívást adott át jurij andropovnak. a szovjet vezető a meghívást elfogadta, a látogatás időpontjában később állapotnak meg.

... hj/hn ki

15.09 200583 2334

..-

sk0035 4 230 mtik1038

rövid hírek

nyugati kommunista pártok

bécs, 1983. május 20. /taszsz/ - nemzetközi szimpóziumot tartottak a héten bécsben hét nyugat-európai kommunista párt valamint az egyesült államok kommunista pártjának képviselői. a „béke és szocializmus,„ című folyóirat, valamint az osztrák kommunista párt központi bizottsága által szervezett kétnapos tanácskozáson a kommunistáknak a vállalatoknál folytatott tevékenységéről volt szó - jelentette pénteken a volksstimme, az osztrák kp lapja.

hu jao-pang - érkezés

peking, 1983. május 20. /mti/ - hu jao-pang, a kkp kb főtítkára pénteken visszaérkezett pekingbe. a kínai politikus május 5-től 15-ig hivatalos látogatást tett romániában és jugoszláviában, az elmúlt néhány napot a hszincsiang-ujgur autonóm területen töltötte.

náci bűnösök - cseh, lengyel

prága, 1983. május 20. /taszsz/ - csehszlovákia és lengyelország, a náci agresszió első áldozatait, sikra szállnak a mindeddig szökésben lévő náci háborus bűnösök felelősségre vonásáért - hangsúlyozza az a nyilatkozat, amelyet a két ország háborus bűnöket

ad

kül

- 29 -

1983.05.20.

kivizsgáló bizottságai vezetőinek prágai tanácskozásáról adtak ki. a két testület képviselői egyeztették ilyen irányú akcióikat, s megvitatták egy szakértői szintű nemzetközi értekezlet összehívásának lehetőségét.

km-nc hf lb

15.24 200583 1325

..-

sk0036 4 230 mtik1039

reagan - taszsz

moszkva, 1983. május 20. /taszsz/ - reagan amerikai elnök a upi hírügynökségnek adott nyilatkozatában arról igyekezett meggyőzni a világ közvéleményét, hogy az új amerikai középtávolságú rakéták nyugat-európai telepítésének megkezdése után a genfi tárgyalások ugyanúgy folytatódhatnak, mintha semmi lényeges nem történt volna - kommentálja az elnök nyilatkozatát vlagyimir bogacsov, a taszsz szovjet hírügynökség katonai szemleirője.

szándékunk a telepítés végrehajtása, de ugyanakkor folytatni szándékozunk a tárgyalásokat is - idézi az elnöki kijelentést a szemleirő.

a szovjet vezetők többször is hangsúlyozták, hogy az új amerikai rakéták telepítése minőségileg új helyzetet teremtene és a katonai-politikai helyzet komoly kiéleződéséhez vezetne nemcsak Európában, hanem az egész világon - emlékeztet a taszsz szemleirője.

semmi kétség - folytatja bogacsov - hogy a szovjetunió meg fogja találni a válasz módját az amerikai lépésekre, mind közvetlenül az egyesült államok területe, mind európa viszonylatában. reagan elnök azon számításai, hogy a genfi tárgyalásokat „spanyolfalként „ használja az új középtávolságú rakéták nyugat-európai telepítéséhez, a legkevésbé sem megalapozottak.

washingtonnak be kell látnia, hogy az új rakéták európai telepítésének megkezdésével az amerikai fél valójában aláásná a európai nukleáris leszerelési tárgyalások alapjait - írja a taszsz szemleirője.

... pf hf

15.45 200583 1469

ad

..-

sk0037 4 230 mtik1040

rakétatelepítés- amerikai menetrend - spiegel

bonn, 1983. május 20. /mti/ - a nyugatnémet der spiegel magazin jelentése szerint az egyesült államok kormánya már kidolgozta a pontos menetrendet a 108 darab pershing-2 rakéta nszk-beli telepítésére, függetlenül az európai közép-hatótávolságu fegyverek korlátozásáról folyó genfi tárgyalások alakulásától. a bonni hadügyminisztérium viszont haladéktalanul cáfolta az értesülést.

a telepítési tervet a lap szerint caspar weinberger amerikai hadügyminiszter fogja ismertetni május 30-án, bonni látogatásakor manfred wörnerrel, az nszk hadügyminiszterével. a végleges programot azután állítólag a nato hadügyminisztereinek kellene jóváhagyniuk június 1-2-én, brüsszeli tanácskozásukon.

a részletes telepítési menetrend a der spiegel szerint a következő: szeptemberben és októberben megkezdődik a rakétákat felállító és kezelő személyzet beutazása az nszk-ba. decemberben kell megérkeznie az amerikai légierő gépein az első - részeire szétszerelt - 18 pershingnek a nukleáris robbanófejekkel együtt.

az első - kilenc rakétából álló - egységet 1984. januárjában, a második - szintén kilenc rakétából álló - üteget pedig 1984. márciusában hozzák bevetésre kész állapotba. a 108 pershing-2 rakéta nszk-beli telepítése előreláthatólag 1985. végén fejeződik be - hangzik a nyugatnémet der spiegel értesülése, amelyet a nyugatnémet hadügyminisztérium pénteken „puszta spekulációnak”, minősített.

peter-kurt würgbach hadügyi államtitkár közlése szerint a nato-nak nincs kidolgozott menetrendje a telepítésre, azzal csak a genfi tárgyalások alakulásától függően akarnak érdemben foglalkozni.

fkj/hn ki

15.47 200583 1681

-.-

sk0038 4 300 mtik1041

usa-libanon-szíria /1.rész/

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. május 20. /mti/ - washington és bejrut összehangolt erőfeszítéseket tesz az izraeli-libanoni megállapodást elvető szíria diplomáciai „bekerítésére”, arab világbeli elszigetelésére. philip habib amerikai különmegbízott sietős szaud-arábiai küldetése, a fahd királlyal folytatott csütörtök esti tárgyalásai világosan jelzik, hogy az egyesült államok kettős értelemben is kulcsszerepet szán a konzervatív, amerikabarát rendszerek körében hangadó olajmonarchiának. egyrészt arra iparkodik rábírní, hogy gyakoroljon közvetlen nyomást a makacsul ellenálló szíriára, másrészt azt várja tőle, hogy nyerve meg az arab államokat névlegesen libanon, valójában az izraellel kötött egyezmény támogatásának.

hivatalos bejruti körökben a „közvetett támogatás”, jeleként értékelik az „öböl együttműködési tanácsába”, tömörült hat arab állam - szaud-arábia, kuvait, bahrein, egyesült arab emírségek, katar és oman - közös nyilatkozatát, amely támogatásáról biztosította a „libanoni alkotmányos intézmények döntéseit”, a külügyminiszteri értekezlet közleménye követelte a libanonba behatolt izraeli csapatok kivonását, de nem szorgalmazta a libanonban állomásozó szíriai és palesztin erők távozását. a rijadban megtartott találkozó résztvevői ugyanakkor felszólították libanont arab kötelezettségeinek tiszteletben tartására és óva intették attól, hogy veszélyeztesse más arab államok biztonságát. a közlemény hangsúlyozta a fokozott arab összefogás, különösen a szíriai-libanoni szolidaritás szükségességét. /folyt./

ds/dj ki

15.52 200583 1626

de

-.-

1983.05.20.

sk0039 4 300 mtik1042

usa-libanon-szíria /2.rész/

habib missziójával párhuzamosan folytatódik a libanoni diplomáciai offenzíva. elie szalem külügyminiszter a több nemzetiségű haderőben résztvevő olaszországot, franciaországot, angliát, valamint a vatikánt és esetleg az nszk-t keresi fel csütörtökön megkezdett nyugat-európai körútja során. az izraeli-libanoni megállapodáshoz kért támogatás keretében a libanonban állomásozó nyugati katonai kontingensek létszámának a növelését is szorgalmazza. hírek szerint kezdeményezi, hogy az nszk is küldjön legalább jelképes erőket libanonba. közben amin gemajel államfő az arabközi diplomáciai erőfeszítések folytatásaként egyiptomba, irakba és észak-jemenbe küldte el személyes megbizottait.

szíria ugyancsak arabközi diplomáciai lépések kezdeményezésével válaszol az amerikai-libanoni kihívásra, az elszigetelésére irányuló törekvésekre. ahmed iszkander ahmed tájékoztatási miniszter és faruk as-sar külügyi államminiszter szombattól több arab országot átfogó körútra indul hafez asszad elnök üzenetével. az al-baath című damaszkuszi lap pénteken azzal vádolta az egyesült államokat, hogy az arab-izraeli konfliktus „arabizálásának”, jegyében az arab országok megosztására törekednek, megpróbálja kijátszani őket egymás ellen.

a damaszkuszi sajtó rendkívül élesen bírálja az izraeli-libanoni egyezményt kiegészítő titkos megállapodásokat, amelyek feljogosítják izraelt a közvetlen libanoni beavatkozásra, az izraellel és a falangista rezsimmel szemben álló nemzeti-hazafias erők elnyomására. „libanon biztonságát és a libanoni állampolgárok ellenőrzését az izraeli titkosszolgálat, a moszad kezébe helyezték, - mutat rá az asz-szaura.

közben a falangista-liberális pártszövetség, a libanoni front főtitkára javasolta, hogy az izraeli-libanoni megállapodás folytatólagos szíriai elvetése esetén az egyesült államok és a közöspiaci országok védnöksége alatt libanon kössön biztonsági szerződést izraellel.

a szíriai és a libanoni kommunista párt közös damaszkuszi nyilatkozatban ítélte el az izraeli-amerikai katonai megszállás és fenyegetés nyomása alatt libanonra erőszakolt egyezményt.

ds/dj ki
15.56 200583 2163

-.-

1983.05.20.

sk0040 4 230 mtik1043

prágai béketalálkozó - előkészületek /1.rész/

szücs d. gábor, az mti tudósítója jelenti:

prága, 1983.május 20./mti/ - a világ minden tájáról 2500-3000 delegátust várnak a júniusban tartandó prágai béke-világtalálkozóra, amelyen „a békéért, az életért, a nukleáris háború ellen,, jelszóval a legszélesebb körű párbeszéd bontakozik ki a különböző világnézetű és irányzatú békemozgalmak és szervezetek között. az előkészületek menetéről tájékoztattak pénteken az újságírókat a találkozó színhelyén, a prágai kulturpalotában.

a sajtóértekezlet bevezetőjében edith ballantine, a nemzetközi előkészítő bizottság koordinációs csoportjának egyik vezetője rámutatott, hogy korunkban a nyílt és őszinte párbeszéd a háború veszélyének elhárításával, a fegyverkezési verseny megfékezésével összefüggő kérdésekről döntő fontosságú az emberi civilizáció értékei és az emberiség fennmaradása szempontjából. az előkészítő bizottság koordinációs csoportja azokat a kereteket dolgozza ki, amelyek között ilyen nagy számú küldött a legbehatóbban vitathatja meg a béke és a leszerelés kérdésének valamennyi vetületét.

romes csandra, a béke világtanács elnöke hangsúlyozta: a találkozó minden idők legátfogóbb eszmecseréjének ígérkezik, hiszen korábban még soha ennyi különböző irányzatú nemzeti és nemzetközi szervezet nem lépett fel együttesen a béke védelmére. a háborús veszély megfékezésében a világ közvéleményének döntő szava lehet, ha egységben lép fel - hangsúlyozta. felhívta a figyelmet arra, hogy a prágai béketalálkozó alig négy-öt hónappal előzi meg az amerikai középhatótávolságú atomfegyverek telepítésének megkezdésére kitűzött határidőt.

a prágai találkozáson olyan szervezetek képviselői gyűlnek össze, akik korábban még nem vettek részt közös akciókban. a szakszervezetek, a nőmozgalom, az ifjusági szervezetek, a nyugat-európai és észak-amerikai békeszervezetek és mozgalmak képviselői olyan békeszervezetekkel találkoznak, amelyek már régóta résztvevői a nemzetközi békeharcnak. /folyt./

gr/hi ki

16.08 200583 2039

ll

-.-

sk0041 4 230 mtik1044

prágai béketalálkozó - előkészületek /2.rész/

romes csandra rámutatott, hogy semmilyen találkozó nem érhet fel a prágai tanácskozás jelentőségével. a nemzetközi közvélemény békevágyát demonstráló rendezvény nem a megfélemlített emberek találkozója, hanem azoké, akik tudatában vannak erejüknek. ez a világméretű békemozgalom offenzív fellépése a háboru erőivel szemben. „a békéért az életért és a nukleáris háboru ellen,„ jelszóval tartandó találkozó ellen azok indítanak éles támadást, akiket a legnagyobb felelősség terheli a fegyverkezési hajszájuk jelenlegi méreteiért. akik ellenzik a prágai találkozót, azok ellenzik a békeszerető erők minden korábbinál átfogóbb összefogását és szélesebb együttműködését - hangsúlyozta a bvt elnöke.

tomas travnicek a csehszlovák előkészítő bizottság elnöke ismertette a találkozó lebonyolítása érdekében kifejtett szervező és előkészítő munkálatokat. beszámolt arról, hogy a találkozó céljaira nyújtott szolidaritási alapba sokmillió korona folyt be társadalmi szervezetek, a dolgozó kollektívák és egyének önkéntes felajánlásaiból. ennek szervezésében a csehszlovák béketanács és a nemzeti front szövetségi, köztársasági, kerületi és helyi szervezetei kiemelkedő szerepet tölthettek be. romes csandra a bvt elnöke ehhez hozzáfűzte, hogy az egész világon alapgyűjtő kampányt szerveztek a békemozgalom, hogy fedezzék a küldöttségek utazási költségeit és a prágai találkozót támogató akciókat.

gr/hn ki

16.13 200583 1458

--

sk0042 4 230 mtik1045

nato - eurohadászati

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1983. május 20. /mti/ - a nato állandó tanácsa pénteken meghallgatta paul nitze amerikai küldöttségvezető beszámolóját az eurorakétákkal foglalkozó genfi szovjet-amerikai tárgyalásokról, amelyek ötödik fordulója kedden kezdődött meg. nitze hangoztatta, hogy az amerikai fél reagan elnök március végén előterjesztett „közbulcsó megoldását,„ szorgalmazza a tárgyalásokon, és annak alapján kész megállapodást kötni.

Al

a nato illetékes szervei /az állandó tanács és a különleges tanácskozó csoport/ rögtön az ajánlat nyilvánosságra hozatalakor már támogatásukról biztosították azt. az állandó tanács most megismételte ilyen értelmű állásfoglalását - közölte a nato-szóvivő. az állandó képviselők annak a reményüknek adtak hangot, hogy a szovjetunió „építő módon válaszol,„ a javaslatra, amely - legalábbis a nato-országok szerint - „méltányos és figyelemre méltó,„ az atlanti szövetség „további rugalmasságot,„ vár a szovjet féltől a genfi tárgyalásokon.

nitze értékeléséről és beszámolójáról érdemben semmit sem közöltek a fentiekén kívül. nyilvánvaló azonban, hogy a nato részéről változatlan az a szándék, hogy a francia és brit rakétákat, ne vegyék számításba az eurohadászati mérlegben, és az is, hogy nem fogadják el a szovjet középhatótávolságú rakéták áttelepítését az uralon túlra, az atomhordozó repülőgépekről pedig külön és később kívánnak megállapodni.

mp/hn ki

16.18 200583 1484

--

sk0043 4 230 mtik1046

szudéta-német napok - csehszlovák tiltakozás

prága, 1983. május 20. /mti/ - csehszlovákia bécsi nagykövete hivatalosan tiltakozott ausztria külügyminiszterénél amiatt, hogy a szudéta-német honfitársi szövetség szokásos évi gyűlését az idén ausztriában tartják meg. a csehszlovák kormány rosszállását kifejezve a találkozó idejére a nagykövet elhagyta állomáshelyét.

a pénteki rudé právonak a szudéta-német honfitársi szövetség találkozójaival kapcsolatos kommentárja sajnálatosnak nevezi, hogy a csehszlovákia-ellenes revansizista szervezet gyűlésének a semleges ausztria ad otthont, és a tervek szerint azon jelen lesz az osztrák szövetségi elnök és más hivatalos személyek. a cskp központi lapja szerint csehszlovákia számára ez sértő, mivel jó gazdasági és politikai kapcsolatokat tart fenn déli szomszédjával és ezeket a jövőben is folytatni kívánja. a rudé právo megállapítja, hogy csehszlovákiában nagyra értékelik az osztrák államférfiak erőfeszítéseit és pozitív szerepét a béke és az enyhülés ügyének előmozdításában.

Al

1983.05.20.

a szudéta-német honfitársi szövetség revansiszta összejövetelei alapvetően a csehszlovák állam ellen irányulnak, de - szélesebb összefüggésben - ellentétesek a második világháborút lezáró nemzetközi jogi dokumentumokkal is. bizonyos osztrák közéleti személyiségek turisztikai és néprajzi rendezvénynek igyekeznek ugyan beállítani az eseményt, de valójában ez alapvetően összegyeztethetetlen a jószomszédi kapcsolatok elvével - állapítja meg a rudé právo.

a szudéta-német honfitársi szövetség mögött az enyhüléssel és a kelet-nyugati párbeszéddel szemben ellenséges erők húzódnak meg, amelyek egyuttal a revansizmus és a nagynémet sovinizmus terjesztői is.

a csehszlovák lap felhívja a figyelmet, hogy - mindenekeelőtt a nagynémet sovinizmus terjesztése miatt - a szervezet veszélyt jelent ausztriára is. a szudéta-német honfitársi szövetség összejövetelének megrendezése sem ausztria semleges státusával, sem az osztrák államszerződéssel nem fér össze, az ország alkotmányának megsértését jelenti, mivel az tiltja a nagynémet propagandát kifejtő szervezetek tevékenységet és előírja azon csoportok felszámolását, amelyek a második világ háboru antifasiszta koalíciójában részvevő államokkal szemben ellenséges tevékenységet fejtenek ki.

a rudé právo kommentárja hangoztatja: történelmi tény, hogy a szudéta-német lakosság többsége részt vett a harmincas években csehszlovákia felosztásában, a müncheni diktátumban, csehszlovákia más területeinek megszállásában és a hitleri terror gyakorlásában.

gr/hi ki

16.27 200583 2580

--

1983.05.20.

sk0044 4 230 mtik1047

törökország - új pártok

ankara, 1983. május 20. /mti-ap/afp/ - öt nappal a politikai tevékenység tilalmának feloldása után három újabb párt alakult törökországban.

turgut özal volt miniszterelnök-helyettes vezetésével jobboldali párt alakult a „haza pártja”, elnevezéssel. a politikus az 1980 szeptemberi katonai hatalomátvétel után az új vezetés gazdasági programjának kidolgozója volt.

decet calp alapította meg „néppárt”, elnevezésű, a magát „mérésékelt szociáldemokratának”, minősítő csoportosulást. a néppárt hírnagyokéi értékelések szerint büntet ecevit volt miniszterelnök pártja, a köztársasági néppárt utódának tekinthető. ecevitet szintén eltiltották a politikai tevékenység folytatásától.

a 33 hónapig tartó tilalom feloldása óta összesen négy párt kezdte meg tevékenységét törökországban: hétfőn, elsőként jött létre a „nemzeti demokrata párt”,

km/hn hf lb

16.28 200583 0915

--

sk0045 4 230 mtik1048

ndk - japán

berlin, 1983. május 20. /mti/ - a német demokratikus köztársaság nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy jó politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatokat tartson fenn japánnal - jelentette ki erich honecker a nihon keizai simbunnak adott nyilatkozatában.

az nszép kb főtitkára, az ndk államfője időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről nyilatkozott interjújában.

az ndk külpolitikájának legfőbb célja a béke biztosítása - hangsúlyozta, és utalt a varsói szerződés országainak prágai nyilatkozatára, amely konkrét leszerelési javaslatokat tartalmaz. az ndk - mondotta - mindent megtesz e javaslatok megvalósulásáért. méltatta jurij andropovnak, az szkp kb főtitkárának legújabb kezdeményezéseit, amelyek a nemzetközi biztonság megszilárdítását, a feszültség csökkentését szolgálják.

Al

japán fontos helyet tölt be az ndk külpolitikájában - folytatta honecker. a kétoldalu együttműködésben az elmúlt tiz esztendőben - a diplomáciai kapcsolatok felvétele /1973.május 15/ óta - figyelemreméltó eredmények születtek. kiemelten szólt a két ország egyre erősödő kereskedelmi és gazdasági kapcsolatairól, és megállapította, hogy a két állam jóviszonyának különösen nagy a jelentősége a mai bonyolult nemzetközi helyzetben, amelynek jellemzője a megnövekedett háborus veszély. a két ország békés együttműködésének további alkotó fejlesztése érezhetően hozzájárul népeik békés jövőjének biztosításához, a nemzetközi helyzet megjavításához és a nukleáris katasztrófa veszélyének elhárításához - mondotta.

bj/hi ki

16.33 200583 1554

--

sk0046 4 230 mtik1050

madridi találkozó

madrid, 1983. május 20. /mti/ - pénteken anatólijev kovaljev szovjet külügyminiszter-helyettes elnökletével tartottak plenáris ülést a madridi találkozón.

az európai béke és biztonság kérdéseivel foglalkozó konferencián az olasz küldöttség vezetője, n. bilancone elismerte ugyan, hogy a találkozó résztvevői tárgyalási alapként elfogadták a semleges és el nem kötelezett országok megújított záródokumentum-tervezetét, de közölte, hogy a nato-országok ragaszkodnak az általuk előterjesztett módosító javaslatok megtárgyalásához.

a szovjet küldöttség tagja, k. mihajlov ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy egyes küldöttségek részéről nem nyilvánul meg a konferencia sikere iránt érzett felelősség. a semleges záródokumentum-tervezet - mondotta a szovjet delegátus - kompromisszumos jellegű. néhány vonatkozásban nem tükrözi kellően a szocialista országok érdekeit. de figyelembe véve azt, hogy a további javaslatokról, esetleges ellenjavaslatokról való tárgyalások lehetőségei kimerültek, a szovjetunió elfogadta a semlegesek javaslatát a konferencia záródokumentumának. a szovjet küldött ezuttal is felhívta a nato tagállamait arra, hogy hozzanak hasonló döntést.

cd

egy-egy küldöttség - emelte ki mihajlov - megpróbálnak feltételeket diktálni, egyoldalu érdekeket érvényesíteni. de az ilyen erőfeszítések eredménye csak az eddig elért pozitívumok elvesztése lehet. ismételten felhívta a nyugati delegációk figyelmét arra, hogy gondolják át komolyan az európai biztonsági folyamat folytatásához, az enyhüléshez fűződő érdekeiket.

a szovjet küldött hangsúlyozta: minden résztvevő állam feladata és felelőssége, hogy a megállapodásra most kínálkozó lehetőséget - az európai biztonsági folyamat érdekében - kihasználja.

lényegében ezt a felelősséget huzza alá f.ceska, az osztrák küldöttség vezetője, a legnagyobb spanyol napilap, az el pais pénteki számában megjelent terjedelmes cikkében. a többi között kiemeli: a helsinki folyamat megerősítéséhez és folytatásához fűződő európai érdekek azt diktálják, hogy a találkozó minél előbb sikerrel fejeződjék be. egy esetleges kudarc történelmi hiba lenne - szögezi le. „a mai feszültségekkel terhes világban a párbeszéd fenntartása, a siker madridban, az európai népek akaratát fejezné ki, - hangsúlyozza az osztrák küldött.

ky/jp ki

16.51 200583 2346

--

sk0047 4 230 mtik1051

francia katonai program

párizs, 1983. május 20. /taszsz/ - mint jelentettük, a francia nemzetgyűlés hosszas vita után jóváhagyta a kormány törvénytervezetét az 1984-88-ig terjedő időszakra szóló katonai programról. a program a francia hagyományos és nukleáris fegyverzet további fejlesztését irányozza elő, s kiterjeszti ez utóbbi potenciális felhasználhatóságának földrajzi határait.

a programban tulajdonképpen franciaország 1990-es évekre szóló katonai-politikai doktrínája fogalmazódik meg. előírja, hogy franciaország fokozza katonai kötelezettségvállalását, főleg azon afrikai országok viszonylatában, amelyekkel párizsban katonai megállapodásai vannak.

a törvénytervezetet előterjesztő charles hernu hadügyminiszter azt állította, hogy a hagyományos fegyverek tekintetében a varsói szerződés tagországai számszerű fölényben vannak, noha közismert dolog, hogy a két fél között erőegyensúly, viszonylagos paritás áll fenn.

Fi

kiemelt helyet foglal el a francia kormány programjában a neutronfegyver kifejlesztése, jelenleg kísérleteket folytatnak a fegyverrel, s emiatt számos óceániai ország tiltakozott.

km hf lb

17.03 200583 1158

..-

sk0048 1 230 mtik1052 /javítás a mtik 1047-re/

törökország

mai mtik 1047 sz. hírünk /törökország/ 1.bek. 2. sorban a szöveg helyesen:

...politikai tevékenység tilalmának feloldása után k é t újabb párt alakult

ae lb

17.11 200583 0193

..-

sk0049 4 230 mtik1054

spanyol - háborus bűnös felmentése

madrid, 1983. május 20. /mti/ - a madridi legfelsőbb bíróság megváltoztatva az első foku ítéletet - szabadlábba helyezte aukat pattist náci háborus bűnöst, s megtagadta kiadatását hollandiának.

a most 62 éves pattist a második világháború idején a holland hazafiak elleni akciókat irányította, s ártatlan emberek százainak haláláért felelős. 1945-ben letartóztatták, de megszökött a börtönből. két évvel később egy holland bíróság - távollétében - életfogytiglani fegyházra ítélte.

csak 1952-ben vált ismeretessé, hogy spanyolországban tartózkodik. a franco-diktatura alatt zavartalanul élhetett. megkapta a spanyol állampolgárságot, és csaknem negyedszázadon át oviedo város egyetemén oktatott.

F

a holland kormány kérésére ez év februárjában letartóztatták. oviedo város első foku bírósága, május 11-én „különös kegyetlenséggel elkövetett bűnök miatt”, elrendelte pattist kiadatását hollandiának. ezt az ítéletet változtatta most meg a madridi bíróság. a náci háborus bűnöst csütörtökön este szabadlábba helyezték.

a spanyol lapok, rádióállomások többsége felháborodással számol be a bírósági döntésről.

ky/hn

17.18 200583 1194

..-

sk0050 4 230 mtik1056

unesco - koordinációs tanácskozás

prága, 1983. május 20. /mti/ - a világ valamennyi, tudományos, oktatási és kulturális területen tevékenykedő dolgozójához intézett békefelhívás elfogadásával a csehszlovákiai liblicében befejezte munkáját a szocialista országok unesco-bizottságainak egyeztető tanácskozása.

a tanácskozásról kiadott zárónyilatkozatban a résztvevők meggyőződésüket fejezték ki, hogy az unesco küszöbönálló 22. közgyűlése új lendületet ad a nemzetközi szervezet tevékenységének, hozzájárul a béke és a barátság eszméinek terjedéséhez, a világpolitikai légkör javításához. hangot adtak annak a nézetüknek, hogy az európai együttműködés bővítése az unesco keretein belül a helsinki kezdetű folyamat továbbvitelét jelentené és hozzájárulna az európai biztonság megszilárdításához.

a tanácskozás résztvevői megállapították, hogy az európai együttműködést erősen veszélyeztetik az új amerikai közepes hatótávolságú rakéták nyugat-európai telepítésére vonatkozó tervek, amelyek végrehajtása tovább rontaná a nemzetközi helyzetet.

a kiadott nyilatkozatban a résztvevők kifejezték meggyőződésüket, hogy az unesco 1984-1985-re szóló programjában helyet kell kapniuk a világbéke problémakörével összefüggő kérdéseknek a szervezet tevékenységében, s rögzíteni kell azt, hogy ez a kölcsönösen előnyös nemzetközi együttműködés világméretű erősítését szolgálja a tudomány, az oktatás és a kultúra területén. leszögezték: a jövőben is késznek megvédeni azt az irányvonalat, hogy az unesco mind növekvő mértékben vállaljon szerepet az emberiség egészét érintő problémák megoldásának felkutatásában.

F

a tanácskozáson belorusszia, bulgária, csehszlovákia, magyarország, vietnam, az ndk, kuba, a kndk, laosz, mongólia, lengyelország, a szovjetunió és ukrájna, valamint angola, afganisztán, dél-jemen, kambodzsa, mozambik és etiópia küldöttei vettek részt.

gr/hn ki

17.27 200583 1909

--

sk0051 4 230 mtik1058

a pápa milánóban

róma, 1983. május 20. /mti/ - ii. jános páp pénteken délután milánóba érkezett, ahol résztvesz a hét eleje óta tartó egyházi rendezvény, az eucharisztikus kongresszus záróeseményein. milánó utoljára 565 évvel ezelőtt látta vendégül az akkori egyházfőt, v. márton pápát.

ii. jános páp vasárnap záruló milánói programjának középpontjában az egyházi rendezvényeken való részvétel áll. szombaton azonban találkozik a város egyik üzemének dolgozóival is s ez azért kelt már előre érdeklődést, mert az utóbbi időben ismét feszültség vált a helyzet a szakszervezetek és a munkaadók között. a program szerint ii. jános páp felkeresi a milánói vásárt is, ahol a gyáriparosok szövetségének vezetőivel találkozik.

szombaton este hangversenyen vesz részt a város híres színházában, a scalában.

milánóban rendkívüli biztonsági intézkedéseket vezettek be a pápa érkezése és tartózkodása idejére. utcákat zártak le, több helyütt leállították a közlekedést. amerre az egyházfőt szállító páncélozott gépkocsi elhalad, mesterlövészeket helyeztek el. a látogatás 50 órája alatt tízezer rendőr biztosítja a program zavartalan lebonyolítását.

kir/hi ki

17.45 200583 1178

Fi

--

sk0052 1 230 mtik1059

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai mtik1036 sz. hírünk / szovjet - angolai....1.rész/

1.bek. 2. sorában a „kedden,, szó t ö r l e n d ő.

fi ki

17.52 200583 0163

--

sk0053 4 230 mtik1060

nszk - közép-amerika

bonn, k1983. május 20. /mti/ - az nszk a baloldali nicaraguai kormánnyal szembeni fenntartásai ellenére folytatja a közép-amerikai országnak nyújtott fejlesztési segélyét. az erről szóló döntést jürgen warnke, az nszk gazdasági együttműködési minisztere jelentette be pénteken.

warnke ugyanakkor jelezte, hogy a nicaraguának szánt segélyeket folyamatosan és rendszeresen felülvizsgálják majd, mivel a nyugatnémet kormány szerint „visszaesés,, tapasztalható a nicaraguai kormányzat által meghirdetett politikai és gazdasági célkitűzések megvalósításában.

a nyugatnémet kabinet döntésére az egyesült államok és franz josef straussnak, a csu elnökének határozott bírálata és tiltakozása ellenére került sor.

az nszk eddig 160 millió márka támogatást nyújtott nicaraguának a somoza-rezsim 1979-es megdöntése óta.

warnke közölte: arról egyelőre nem született még döntés, hogy felújítsák-e salvador számára a korábban befagyasztott segélyezést.

hans-jürgen wischnewski, az ellenzéki német szociáldemokrata párt elnökségének tagja, salvadori tárgyalásai után úgy ítélte meg, hogy a közép-amerikai országban az eddigieknél nagyobb esély van a jobboldali kormányzat és baloldali ellenzéke közötti konfliktus békés megoldására.

fkj/jhp ki

17.55 200583 1304

Fi

--

sk0054 4 230 mtik1061

colombo - szalem

róma, 1983. május 20. /mti/ - elie szalem libanoni külügyminiszterrel tárgyalt pénteken délután Rómában Emilio Colombo, az olasz diplomácia irányítója. a találkozó fő témája a libanoni csapatkivonás kérdése volt.

a külügyminisztériumból származó információ szerint szalem politikai támogatást kért Colombo-tól annak érdekében, hogy - a többnemzetiségű erők kivételével - valamennyi külföldi csapat távozzék Libanonból. értesülések szerint az olasz külügyminiszter arra tett ígéretet, hogy a libanoni problémáról a vezető tőkés országok Williamsburgi értekezletén különmegbeszélést javasol azon országok képviselőinek, amelyeknek katonai egységei részt vesznek a többnemzetiségű erők kötelékében.

szalem újságíróknak úgy nyilatkozott, hogy valószínűleg rövid időn belül tárgyalásokat kezdenek Szíriával. azt mondta, hogy a bejrúti kormány „a lehető legjobb kapcsolatokat, akarja fenntartani Szíriával és kész minden problémáról tárgyalni vele.

a több mint kétórás megbeszélést követően több egyezményt is aláírtak. ezek szerint Olaszország 100 millió dollár helyreállítási kölcsönt nyújt Libanonnak, további 30 millió dollár összegben pedig segélyben részesíti az országot.

a libanoni külügyminiszter Rómából a francia fővárosba utazott.

kir/jp ki

19.00 200583 1313

Fi

--

sk0055 4 230 mtik1062

wischnewski - kuba

havanna, 1983. május 20. /prensa latina/ - Hans-Jürgen Wischnewski, a német szociáldemokrata párt elnökségének tagja megbeszéléseket folytatott Fidel Castróval, a kubai kommunista párt kb első titkárával, államelnökkel a közép-amerikai helyzetről. a megbeszélésekről, amelyeket szívélyesnek és részletekbe menőnek minősített, Wischnewski elutazása előtt, csütörtökön tartott havannai sajtótájékoztatóján számolt be. kubai látogatása előtt a nyugatnémet politikus Salvadorban és Nicaraguában járt.

kubai tárgyalásain szó volt a kubai-nyugatnémet kapcsolatokról és az új nyugatnémet kormány latin-amerikai politikájáról is.

a közép-amerikai helyzettel kapcsolatban a nyugatnémet politikus nagyra értékelte és támogatásáról biztosította a Contadora-csoport - Venezuela, Panama, Mexikó, Kolumbia - békekezdeményezését, s elítélte a Nicaragua elleni katonai inváziót. hangsúlyozta, hogy pártja nem ért egyet Reagan elnök közép-amerikai irányvonalával. a salvadori helyzettel kapcsolatban kifejezte reményét, hogy hamarosan megteremtődnek a tárgyalásos rendezés feltételei. hozzátette, hogy most kedvezőbbnek ítéli a tárgyalási lehetőségeket a kormány és a Farabundo Martí nemzeti felszabadítási front, valamint a forradalmi demokratikus front között, mint két évvel ezelőtt, amikor Salvadorban járt.

kzs kf fn

19.02 200583 1358

--

sk0056 4 230 mtik1063

chile - sajtókonferencia

moszkva, 1983. május 20. /taszsz/ - a napokban Chilében lezajlott tömegtüntetések és sztrájkok megmutatták, milyen szervezett és elszánt harcot folytat a munkásosztály a Pinochet-féle rendszer ellen - hangsúlyozta pénteki moszkvai sajtókonferenciáján Orlando Millas, a chilei kommunista párt kb pb tagja, a meggyilkolt Salvador Allende kormányának egykori tagja.

Orlando Millas kiemelte, hogy az országban uralkodó terror közepette ilyen nagyságrendű megmozdulások nemrég még lehetetlenek lettek volna. a népek a rendszerrel szemben táplált gyűlölete, a

Fi

gazdasági válság és a baloldali erők egységtörekvése tömeges megmozdulásra vezetett.

a tiltakozások közvetlen kiváltója az országot sújtó kritikus gazdasági helyzet volt - mondotta millas. visszaesett az ipar, a mezőgazdasági termelés nem biztosítja az ország élelmiszerszükségletét, sok vállalatot be kell zárni, és a munkaképes chileiek egyharmadának nincs munkahelye.

a chilei kommunista párt feladata a jelenlegi helyzetben az összes demokratikus erő egységének megszervezése - mondotta millas. eddig még nem jött létre ilyen egységes szervezet, de a chilei kp ebben a kérdésben rendszeresen konzultált más pártok, szervezetek képviselőivel. a május 11-i megmozdulások bizonyították az egység létrejöttének realitását, és a közeljövőben a harc erősödése várható - jelentette ki a kommunista politikus.

kzs kf fn

19.23 200583 1436

-. -

sk0057 4 300 mtik1064

rövid hírek

akadémia - tiltakozás

moszkva, 1983. május 20. /taszsz/ - a szovjet tudományos akadémia nyilatkozatban tiltakozott amiatt, hogy ronald reagan, az egyesült államok elnöke meghirdette az ugynevezett szaharov-napot. a nyilatkozat megállapítja, hogy az ilyen akciók sokat árthatnak a népek közötti építő jellegű együttműködésnek, a valódi alternatíva egymás kölcsönös tisztelete, s azoknak a területeknek a felkutatása, ahol a két nép tudósai között is kialakítható a termékeny együttműködés az egész emberiség haladása érdekében.

bulgária - lesotho

szófia, 1983. május 20. /mti/ - leabua jonathan, lesotho királyság miniszterelnöke grisa filipov bolgár kormányfő meghívására pénteken hivatalos baráti látogatásra bulgáriába érkezett. szófiában megkezdődtek a kormányfői tárgyalások.

Fl

Legnagyobb fogás

basel, 1983. május 20. /ap/ - fennállásának legnagyobb fogását könyvelhette el a svájci rendőrség kábítószer-ellenes csoportja: pénteken 35 kilogramm heroint foglalt le török kábítószercsempészekről.

robbanás

pretoria, 1983. május 20. /afp/ - nagy erejű robbanás történt pénteken délután pretoriában a dél-afrikai légierő vezérkarának épületénél. több ember meghalt, illetve megsebesült. az épület előtt számos gépkocsi megrongálódott.

európai parlament - chile/argentina

strasbourg, 1983. május 20. /mti/ - az európai parlament határozatban ítélte el a chilei katonai kormányzat elnyomó és terrorintézkedéseit, egyben felháborodását fejezi ki az argentinában eltűntek sorsa miatt. a határozat felszólítja az egk miniszteri tanácsát, hogy tegyen lépéseket a pinochet-kormánytól a politikai foglyok szabadon engedése érdekében.

ék-ts-mp/hn kf fn

19.55 200583 1726

-. -

sk0058 4 230 mtik1065

atomenergia ügynökség - szovjetunió

moszkva, 1983. május 20. /taszsz/ - moszkvában május 17-e és 20-a között megtartották a szovjetunió és a nemzetközi atomenergia ügynökség /iaea/ küldöttsége tárgyalásainak első fordulóját. a megbeszéléseken megvitatták a szovjetunió néhány atomerőművének és kísérleti reaktorának az ügynökség ellenőrzése alá helyezése kérdését.

fl ts fn

20.05 200583 0399

Fl

-. -

sk0059 4 230 mtik1066

közel-keleti hírek

f-16-osok

washington, 1983. május 20. /afp/ap/upi/ - az amerikai kormány pénteken megszüntette az f-16-os vadászbombázók izraeli eladásának tilalmát - közölte a pentagon szóvivője. az embargót izrael libanon elleni katonai intervencióját követően rendelték el.

habib kairóban

kairó, 1983. május 20. /upi/ - philip habib, az amerikai elnök közel-keleti megbízottja pénteken szaúd-arábiából kairóba érkezett. szombaton fogadja őt kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszter, akivel várhatóan az izraeli-libanoni megállapodásról fog tárgyalni.

aiu

L külön

bagdad, 1983. május 20. /reuter/upi/ - az arab interparlamentáris unió négynapos bagdadi ülészakának résztvevői visszautasították reagan elnök közel-keleti rendezési javaslatait, és az izraeli kihívás elleni szolidaritásra szólították fel az arab államokat. a határozatban - amely egyben lezárta az ülés^{szak} - azzal vádolták az egyesült államokat és izraelt, hogy az izraeli megszállók jelenlétét libanon és az arab államok zsarolására akarják felhasználni.

kzs kf fn

20.16 200583 1081

--

sk0060 4 230 mtik1067

jaruzelski - mezőgazdasági dolgozók

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1983. május 20. /mti/ - a lengyel egyesült parasztpárt közelgő ünnepe: a falu napja alkalmából wojciech jaruzelski hadseregtábornok, a lemp kb első titkára pénteken fogadta a mezőgazdasági dolgozók és szervezeteik küldöttségét. köszönetet mondott a parasztnak fáradtságos munkájukért, egyben a munkásosztály, az egész társadalom nevében arra kérte őket, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az ország élelmiszerellátásának javítása

Fe

érdekében. az állami vezetés minden fontos, a falut és a mezőgazdaságot érintő döntést továbbra is megkonzultál a mezőgazdasági dolgozók érdekképviselői szerveivel - mondotta jaruzelski, majd közölte, hogy julius elseje után felülvizsgálják az államnak eladott mezőgazdasági termények felvásárlási árait. ennek módját is széles körben megvitatják majd a termelőkkel.

jaruzelski a találkozón hangsúlyozta a lemp és a lengyel egyesült parasztpárt közös mezőgazdasági politikájának, a munkás-paraszt szövetség erősítésének jelentőségét.

a falu napja alkalmából pénteken este varsóban a teatr polski-ban díszünnepséget tartottak, amelyen megjelentek a párt- és állami vezetés tagjai, élükön wojciech jaruzelski hadseregtábornokkal. az ünnepség szónoka roman malinowski, a lengyel egyesült parasztpárt országos bizottsága elnökségének elnöke volt. a lengyel falu napja alkalmából szerte az országban ünnepségeket rendeztek, illetve rendeznek a hét végén.

kn/jp fn

20.35 200583 1514

--

sk0061 4 230 mtik1068

lengyel-kinai

varsó, 1983. május 20. /mti/ - varsóban pénteken ernest kucza külügyminiszter-helyettes a kétoldalu kapcsolatokról és néhány nemzetközi kérdésről tárgyalt csien csi-csen kínai külügyminiszter-helyetessel. a kínai miniszter-helyettest fogadta tadeusz nestorowicz külkereskedelmi miniszter is.

kn/jp fn

20.45 200583 0338

Fe

--

sk0062 4 230 mtik1069

cuellar - csehszlovák tuzsok

new york, 1983. május 20. /upi/dpa/ - javier pérez de cuellar
 ensz-főtthár pénteken sürgette az unita angolai ellenforradalmár
 szervezet fogságában lévő csehszlovák tuzsok azonnali szabadon
 bocsátását. a csehszlovák állampolgárokat két hónappal ezelőtt
 rabolta el az unita.

az ensz-főtthár ismét súlyos aggodalmát fejezte ki a tuzsok
 sorsa miatt, s közölte: kapcsolatba lépett a nemzetközi
 vöröskeresztel és azokkal a kormányokkal, amelyek segíthetnek az
 ügyben.

hg kf fn

20.52 200583 0532

--

sk0063 4 300 mtik1070

reagan - kuba

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. május 20. /mti/ - amerikai hirmagyarázók is
 durva támadásnak minősítették azt a beszédet, amelyet reagan elnök
 pénteken miamiban mondott el kubai ellenforradalmárokok előtt.
 reagan a többi között „kábitószercsempészettel,” vádolta kuba
 vezetőit, anélkül, hogy akár csak kísérletet tett volna állításainak
 alátámasztására.

a kubai kormány tavaly novemberben felszólította washingtont:
 terjessze elő bizonyítékait arra, hogy kubai hivatalos
 személyiségeknek valami köze volt az egyesült államokba irányuló
 kábitószercsempészethez. washington azóta sem tudta igazolni
 vádjait.

reagan egyben „kommunista gyarmatosítással,” vádolta kubát
 beszédében, s korábban is ezen az alapon szólította fel a
 kongresszust: biztosítsa számára a salvadori rezsím megmentésére és
 a nicaraguai rendszer megdöntésére előirányzott anyagi eszközöket. a
 kongresszus illetékes bizottságai előzőleg megvonták, vagy részben
 megvonták a közép-amerikai „segélyprogramot,,.

Fe

washingtonban a beszéd még némely, a kormányzathoz közel álló
 körökben is erős visszatetszést keltett; különösen azután, hogy egy
 nappal korábban reagan a upi hírügynökségnek ismét egy
 amerikai-szovjet csucstalálkozó valószínűségéről beszélt.

br/ria kf fn

21.10 200583 1318

--

sk0064 4 800 mtik1072

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0025-ig
 budapest, 1983. május 20. /mti/

sk0001 földrengés-előrejelzés - japán
 sk0002 a szerkesztőségek tájékoztatására!
 várható események (heti)

sk0003 interkozmosz
 sk0004 megvannak a dioxinos hordók
 sk0005 a szerkesztőségek tájékoztatására!
 kolumbia - rodriguez

sk0006 shultz
 sk0007 brit választási kampány - személyeskedések
 sk0008 kambodzsa - vietnamiak
 sk0009 dos santos
 sk0010 reagan /1.rész/
 sk0011 reagan /2.rész/
 sk0012 salvador
 sk0013 rövid hírek:

ulánbátor: mongol-román
 abidjan: felső-volta
 bahrain: ali abduallah szaleh
 kartum: szudáni katonai lázadás
 miami: gépeltérítés

sk0014 irán
 sk0015 usa költségvetés - szenátus
 sk0016 pravda - szaharov
 sk0017 közel-kelet
 sk0018 szenátusi albizottság - pershing

Fe

sk0019 a brit /1.rész/
 sk0020 a brit /2.rész/
 sk0021 csökken a konzervatív fölény?
 sk0022 ensz - dél-afrika
 sk0023 görögország
 sk0024 antonov-bolgár kommentár
 sk0025 pünkösdi ifjúsági napok
 jp/fn

21.17 200583 1173

--

sk0065 4 800 mtik1073

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0026-sk0051-ig

sk0026 rövid hírek:

peking: vu-kndk
 managua: nicaragua - választások
 moszkva: kozmosz - 1463
 szöul: dél-korea

sk0027 a szerkesztőségek figyelmébe!

jav. mtik1027 sz. hírhez

sk0028 francia katonai program - nemzetgyűlési vita /1.rész/
 sk0029 francia katonai program - nemzetgyűlési vita /2.rész/
 sk0030 románia - törökország
 sk0031 mx-bírálok
 sk0032 usa - thaiföld
 sk0033 szovjet-angolai közös közlemény /1.rész/
 sk0034 szovjet-angolai közös közlemény /2.rész/
 sk0035 rövid hírek:

bécs: nyugati kommunista pártok
 peking: hu jao-pang - érkezés
 prága: náci bűnösök - cseh, lengyel

sk0036 reagan - taszsz
 sk0037 rakétatelepítés - amerikai menetrend - spiegel
 sk0038 usa-libanon-szíria /1.rész/
 sk0039 usa-libanon-szíria /2.rész/
 sk0040 prágai béketalálkozó - előkészületek /1.rész/
 sk0041 prágai béketalálkozó - előkészületek /2.rész/
 sk0042 nato - eurohadászati
 sk0043 szudéta-német napok - csehszlovák tiltakozás
 sk0044 törökország - új pártok
 sk0045 ndk - japán
 sk0046 madridi találkozó

Fi

sk0047 francia katonai program
 sk0048 törökország
 javítás mtik 1047. sz. hírhez
 sk0049 spanyol - háborús bűnös felmentése
 sk0050 unesco - koordinációs tanácskozás
 sk0051 a pápa milánóban
 jp/fn

21.18 200583 1428

--

sk0066 4 800 mtik1074

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0052-sk0067-ig

sk0052 a szerkesztőségek figyelmébe!
 jav. mtik1036. sz. hírünkhöz
 /szovjet-angolai...1.rész/

sk0053 nszk - közép-amerika
 sk0054 colombo - salem
 sk0055 wischnewski - kuba
 sk0056 chile - sajtókonferencia
 sk0057 rövid hírek:

moszkva: akadémia - tiltakozás
 szófia: bulgária - lesotho
 basel: legnagyobb fogás
 pretoria: robbanás
 strasbourg: európai parlament - chile, argentina

sk0058 atomenergia-ügynökség - szovjetunió
 sk0059 közel-keleti hírek
 sk0060 jaruzelski - mezőgazdasági dolgozók
 sk0061 lengyel-kinai
 sk0062 cuellar - csehszlovák tuzsok
 sk0063 reagan - kuba
 sk0065 tartalomjegyzék 1.
 sk0066 tartalomjegyzék 2.
 sk0067 tartalomjegyzék 3.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

Fi

kül

- 54 -

1983.05.20.

főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: pirityi sándor
márkus gyula
lászló balázs
kis csaba
flesch istván

- v é g e -

21.19 200583 1215

..

fi

60.010/x

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1983. május 21.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

lengyel szakszervezetek

varsó, 1983. május 21. /mti/ - a varsói vajdasági bíróságon pénteken bejegyezték a kohóipari üzemek munkahelyi szakszervezeteinek országos szövetségét. ez az első ilyen szintű szervezet azóta, hogy tavaly októberben megkezdődött a lengyel szakszervezeti mozgalom újjáalakulása. az eredetileg elfogadott törvény szerint az idén még csak munkahelyi szintű szakszervezetek alakítását tervezték. tekintettel arra, hogy a folyamat számos területen a vártnál gyorsabban és eredményesebben halad, az államtanács néhány héttel ezelőtt törvényerejű rendeletet hozott arról, hogy már az idén is alakulhatnak országos szakszervezeti szervek olyan ágazatokban, ahol erre megérett a helyzet.

a kohászati szakszervezetek szövetsége 74 munkahelyi szakszervezetet egyesít, amelyeknek mintegy 90 ezer tagja van.

várhatóan hamarosan létrejönnek a munkahelyinél magasabb szintű szakszervezeti központok a bányászatban, az oktatásügyben, az építőiparban, valamint - az állami gazdaságokat és a termelőszövetkezeteket érintően - a mezőgazdaságban.

jelenleg az országban több, mint 13 ezer munkahelyi szakszervezet működik. tagságuk 80 százaléka munkás, a szakszervezetek vezetőségeinek pedig 50-70 százaléka közvetlenül a termelésben dolgozik.

kn/jp pi

06.48 210583 1295

ll

..